

Årsrapport 2019

sampension
mere værd

Indhold

	Forord.....	5
1	Ledelsesberetning.....	7-18
	Fem års hoved- og nøgletal.....	8
	Kunder og produkter.....	9
	Indbetalinger og udbetalinger.....	9
	Omkostninger.....	10
	Investeringer og afkast.....	11
	Samfundsansvar.....	15
	Resultat, solvenskapitalkrav og kapitalgrundlag.....	16
	Forventninger til 2020.....	18
	Øvrige forhold.....	18
2	Selskabsoplysninger.....	21-28
	Ledelsesstruktur.....	22
	Koncernstruktur og selskabsoversigt.....	24
	Ledelse og ledelseshverv.....	26
3	Koncern- og årsregnskab.....	31-73
	Koncern- og moderselskabsregnskab.....	33
	Egenkapitalopgørelse.....	36
	Noter til regnskabet.....	37
	Kapitalandele.....	65
	Ledelsespåtegning.....	67
	Intern revisions revisionspåtegning.....	68
	Den uafhængige revisors revisionspåtegning.....	69
	Nøgletalsdefinitioner.....	73

“Rekordstor vækst og et fint afkast vidner om, at Sampension har en stærk markedsposition og en attraktiv forretningsmodel.”

2019 gav høj værdi til kunderne

2019 var et godt år i Sampension med rekordstor vækst og et fint afkast, som vidner om, at Sampension har en stærk markedsposition og en attraktiv forretningsmodel.

Den handler helt enkelt om høje afkast og fair priser, der er forankret i lave omkostninger, god service og langvarige samarbejder. Det har virksomheder fået øje på, ligesom det også bliver bemærket af pensionskasser, der ønsker en effektiv og fair pensionspartner, som kan skabe høj værdi for medlemmerne.

I Sampension har vi nogle af branchens mest tilfredse kunder, når det handler om pensionsrådgivning. Det kvitterede de for i eksterne målinger i 2019, hvor vi faktisk ligger bedst placeret af alle på personlig rådgivning og information om pensionsordningen. Vi har ikke nogen stor salgsafdeling, men har fokus på personlig service og rådgivning om vores moderne og fleksible produkter.

Sampension har et stærkt leverancesystem både til eksisterende kunder og når det handler om at bringe nye ombord. Med udgangspunkt i faste mål leverer vi det, vi lover til tiden.

I 2019 bød vi bl.a. velkommen til Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniørers (ISP) 12.500 medlemmer. ISP har beholdt sin selvstændighed og egen identitet og har koblet det med stordriftsfordelene i administrationsfællesskabet, præcis som det også er tilfældet hos Arkitekternes Pensionskasse og Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyr læger.

Ud over at sikre, at ISP er blevet en velintegreret del af Sampension-fællesskabet, har vi også taget godt imod Hærens Konstabel- og Korporalforening (HKKF) og Sparekassen Kronjylland. Blandt de nye aftaler, der er indgået i årets løb, er senest If Skadeforsikring og HKKF Fonde, og vi har også fået et par andre virksomheder som kunder i 2019.

Væksten gavner også eksisterende kunder, som i de senere år har oplevet et endnu bedre produkt- og serviceudbud, mens omkostninger til administration og investering holdes på et minimum. Med en ÅOP på 0,5 pct. ligger Sampension fortsat helt i bund, når man sammenligner på brancheniveau.

Indbetalingerne rundede 10 mia. kr. i 2019, og det er rekordstort. I beløbet indgår næsten 1,8 mia. kr. som er frivillige indskud og pensionsoverførsler.

Afkastet landede på mere end 20 mia. kr., som er det næsthøjeste i Sampensions historie. Kunder i markedsrente høstede fine afkast i 2019, hvor de yngste opsparere med høj risiko fik 20,5 pct. i afkast, mens kunder med middel risiko og ti år til pension fik et afkast på 10,7 pct. Set over en treårig periode har opsparere med høj risiko opnået et afkast på op til 28,7 pct., mens de mest forsigtige har opnået et afkast på næsten 20 pct.

Ansvarlige investeringer er fortsat et vigtigt fokusområde for Sampension, og i 2019 udvidede bestyrelsen politikken med et øget fokus på klima og et styrket dialogprogram. Det kommer til udtryk i tre nye tiltag, som er sat i søen i 2019:

- Klimaaftrykket af Sampensions aktieportefølje skal ned
- Vi fravælger investeringer i selskaber, hvor 30 pct. eller mere af omsætningen stammer fra kul- og tjæresandsaktiviteter
- Vi vil løbende evaluere virksomhedernes evne og villighed til at omstille sig til det fremtidige lavemissionssamfund.

Det står der meget mere om i Sampension-fællesskabets rapport om ansvarlige investeringer, som udkommer samtidig med årsrapporten.

Hasse Jørgensen
Administrerende direktør

Ledelsesberetning

1

Fem års hoved- og nøgletal	8
Kunder og produkter	9
Indbetalinger og udbetalinger	9
Omkostninger	10
Investeringer og afkast	11
Samfundsansvar	15
Resultat, solvenskapitalkrav og kapitalgrundlag .	16
Forventninger til 2020	18
Øvrige forhold	18

Fem års hoved- og nøgletal

Fem års hovedtal for moderselskab Mio. kr.	2019	2018	2017	2016	2015
Præmier	10.129	9.251	8.784	9.017	8.597
Forsikringsydelse	-9.416	-9.107	-8.646	-8.100	-7.228
Investeringsafkast	20.102	-249	10.382	14.188	3.021
Forsikringsmæssige driftsomkostninger, i alt	-175	-172	-170	-171	-177
Forsikringsteknisk resultat	-58	-88	-110	-285	-378
Årets samlede totale resultat, moderselskabets andel	86	-45	41	-147	-324
Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter, i alt	211.727	194.507	194.530	185.330	171.587
Overskudskapital	4.256	4.311	4.465	4.458	4.196
Egenkapital, moderselskabets andel	3.657	3.571	3.616	3.575	3.722
Aktiver, i alt	293.330	262.283	266.023	267.658	249.624

Fem års nøgletal	2019	2018	2017	2016	2015
Afkastnøgletal					
Afkastprocent relateret til gennemsnitsrenteprodukter	9,8%	1,1%	4,0%	8,7%	0,6%
Afkastprocent relateret til markedsrenteprodukter	10,7%	-1,7%	7,5%	7,2%	3,6%
Risiko på afkast relateret til markedsrenteprodukter	3,75	3,75	4,25	4,25	3,75
Omkostningsnøgletal					
Omkostningsprocent af hensættelser	0,09%	0,09%	0,09%	0,10%	0,10%
Omkostninger i kr. pr. forsikret	388	389	387	397	412
Forrentningsnøgletal					
Egenkapitalforrentning efter skat	2,4%	-1,3%	1,2%	-4,0%	-8,5%
Forrentning af overskudskapital	3,5%	1,1%	4,5%	4,3%	3,5%
Konsolideringsnøgletal					
Solvensdækning (Solvens I for 2015 og før)	293%	444%	601%	427%	466%

Der henvises til nøgletsdefinitioner side 73.

Kunder og produkter

Sampension Livsforsikring A/S (Sampension Liv) er et kundeejet pensionsselskab, der tilbyder arbejdsmarkedspensioner og firmapensioner på kommercielle vilkår. Selskabets vigtigste opgave er at sikre kunderne de bedst mulige pensioner. Derfor ligger fokus på det, som gør pensionsordningerne mere værd – lave omkostninger, gode afkast, fleksible produkter samt kompetent rådgivning og kundeservice. Sampension Liv har 284.000 kunder og er det tredjestørste pensionsselskab i Danmark målt på balancesum. Hovedparten af de forsikrede arbejder i kommunerne, staten eller regionerne. Sampension Liv tegner også pensionsordninger for private virksomheder samt genforsikrer knap 18.000 tjenestemænds pension for størstedelen af landets kommuner.

En pensionsordning rummer både opsparring og forsikringer ved tab af erhvervssevne, dødsfald, visse kritiske sygdomme og eventuelt en sundhedsordning. Sampension Liv har følgende opsparingsprodukter:

Produkttyper	Investeringer og tilskrivninger af afkast
Markedsrente Livscyklusproduktet 3 i 1 Livspension Unit link produktet Linkpension	Kunderne får hver måned tilskrevet det faktisk opnåede afkast Sampension Livs hovedprodukt, hvor opsparringen fordeles på årgangspuljer efter kundernes alder samt investeringsprofil efter kundens eget valg Kunderne kan selv vælge, hvilke investeringsfonde opsparringen placeres i
Gennemsnitsrente Ugaranteret genforsikring Traditionel gennemsnitsrente	Kunderne får tilskrevet en depotrente, som udjævner det faktisk opnåede afkast over tid Produktet genforsikrer arbejdsgivernes fremtidige pensionsforpligtelser for tjenestemandsansatte og indeholder afdækning af inflationsrisiko Gruppen omfatter pensionsordninger med hensigts-erklæringer, garanterede direkte forsikringer samt garanteret genforsikring

Indbetalinger og udbetalinger

Indbetalinger

Præmierne udgjorde 10,1 mia. kr. mod 9,3 mia. kr. i 2018. Stigningen skyldes især, at flere kunder valgte at overføre pensionsopsparing fra andre selskaber til Sampension, så overførsler og indskud steg med 21 % til knap 1,8 mia. kr. De løbende indbetalinger inklusive gruppeliv er også steget på grund af tilgang af flere nye pensionsordninger i årets løb og viste en vækst på 7 %.

Indbetalinger på

10,1 mia. kr.

Indbetalte præmier Mio. kr.	2019	2018	Ændring i %
Løbende præmier	4.782	4.605	3,9
Gruppelivspræmier	2.801	2.478	13,0
Løbende præmier, i alt	7.583	7.083	7,1
Indskud mv.	1.769	1.466	20,6
Præmier direkte forsikring	9.352	8.549	9,4
Præmier indirekte forsikring	777	702	10,6
Bruttopræmier, i alt	10.129	9.251	9,5

Tilgangen medførte, at Sampension Liv nytegnede 20.000 kunder i 2019. Nettostigningen i antal direkte forsikrede kunder var i 2019 på knap 6.000 svarende til 2 %.

Antal kunder	2019	2018	Ændring i %
Præmiebetalende	113.570	111.344	2,0
Fripolicer mv.	107.803	106.117	1,6
Pensionister	62.396	60.618	2,9
Direkte forsikrede, i alt	283.769	278.079	2,0
Indirekte forsikrede	17.752	17.969	-1,2
Gruppelivsforsikrede	757.544	714.423	6,0

284 tusinde

kunder er forsikrede
hos Sampension Liv

Udbetalinger

De samlede udbetalte ydelser udgjorde 9,4 mia. kr. for 2019 mod 9,1 mia. kr. for 2018. Stigningen i udbetalinger vedrørte især løbende pensionsudbetalinger som følge af, at antallet af pensionister steg.

Omkostninger

Sampension Liv har gennem en årrække arbejdet målrettet på at reducere omkostningerne, som er blandt de laveste i branchen: Jo lavere omkostninger, desto større del af indbetalinger og afkast går til at styrke opsparingen. Sampension Liv har fokus på at sikre lave omkostninger både til investering og administration.

Effektiv investeringsforvaltning

Sampension lægger stor vægt på effektivitet i både den interne og den eksterne forvaltning. Det opnås bl.a. ved, at alle kunders pensionsopsparing investeres i de samme investeringsaktiver – omend sammensætningen på disse investeringsaktiver kan variere meget imellem kunderne afhængigt af deres konkrete opsparingsprodukt og eventuel risikoprofil. På baggrund af cost-benefit analyser vurderer Sampension, om de forskellige porteføljer skal forvaltes internt eller eksternt.

Aktieinvesteringer er i al væsentlighed lagt ud til eksterne forvaltere, mens obligationer og andre renteinstrumenter primært forvaltes internt. Ejendomme forvaltes internt for de markeder, hvor Sampension har en lang erfaring med investeringer. En række investeringer i mere risikofyldte kreditobligationer foretages via eksterne forvaltere, ligesom de fleste alternative investeringer i fx skove, vindmøller, hedgefonde og unoterede aktier administreres af eksterne forvaltere.

Investeringsomkostninger på 0,50 %

Investeringsomkostninger omfatter omkostninger afholdt af Sampension Liv, og som fremgår direkte af regnskabet, samt indirekte omkostninger ved investeringer i eksterne fonde og investeringsforeninger mv. Investeringsomkostninger beregnet i forhold til kundernes depoter udgjorde for henholdsvis 2019 og 2018 følgende:

Investeringsomkostninger (pct. i forhold til kundernes depoter)	2019	2018
3 i 1 Livspension, udvalgte årgange (moderat risiko):		
25 år	0,62	0,57
45 år	0,58	0,54
65 år	0,38	0,36
3 i 1 Livspension i alt (gennemsnit)	0,50	0,47
Traditionel gennemsnitsrente	0,29	0,56

Samlet set var investeringsomkostninger beregnet i forhold til kundernes depoter på 0,50 % for 3 i 1 Livspension mod 0,47 % for 2018. Stigningen skyldes især højere omkostninger vedrørende alternative investeringer. Satserne ligger fortsat på et meget konkurrencedygtigt niveau.

For traditionel gennemsnitsrente udgjorde investeringsomkostninger 0,29 % for 2019 mod 0,56 % for 2018. Reduktionen skyldes, at investeringsomkostninger fra og med 2019 beregnes i forhold til depoter tillagt de ufordelte reserver. Investeringsomkostninger for 2018 beregnet efter samme metode som for 2019 udgjorde 0,28 %.

Afkastnøgletal beregnes efter fradrag for direkte og indirekte investeringsomkostninger. Det er afkastet efter investeringsomkostninger, som er det altafgørende nøgletal, når bidrag til udvikling i kundernes pensionsopsparing skal vurderes.

Administrationsomkostninger pr. kunde

388 kr.

Administrationsomkostninger udgjorde 388 kr. pr. kunde

Nøgletal vedrørende forsikringsmæssige administrationsomkostninger er stort set uændrede i forhold til 2018:

- Omkostninger pr. forsikret udgjorde 388 kr. mod 389 kr. i 2018. Nøgletallet er dermed fastholdt på et lavt niveau
- Omkostninger set i forhold til kundernes depoter udgjorde uændret 0,09 %.

Samlet ÅOP på 0,5 %

Kunderne kan på sampension.dk finde information om årlige omkostninger i kroner (ÅOK) og i procent (ÅOP). I det samlede ÅOP indgår administrationsomkostningsbidrag på 420 kr. pr. år pr. kunde samt investeringsomkostninger, jf. ovenfor. ÅOP afhænger af depoternes størrelse. For en 55-årig kunde med et depot på 1 mio. kr. udgjorde ÅOP for 2019 uændret 0,5 % i 3 i 1 Livspension Moderat risiko. For traditionel gennemsnitsrente er ÅOP faldet til 0,3 % fra 0,6 %, jf. ovennævnte ændring i beregningsmetode.

Investeringer og afkast

De internationale konjunkturer og finansielle markeder

Den globale økonomiske usikkerhed steg i 2019, hvilket især skyldtes USA's handelskrig med Kina og alle Brexit-forviklingerne. Dette medførte, at den økonomiske vækst kloden rundt faldt på trods af lempelser af penge- og finanspolitikken i mange lande. Vækstopbremsningen viste sig mest tydeligt i mange landes industriproduktion. Man kunne frygte, at dette ville smitte til servicesektoren, men denne sektor udviser endnu ikke udprægede svaghedstegn. Udviklingen har betydet, at det var det private forbrug, der holdt hånden under den økonomiske vækst i de fleste lande, mens der var et negativt bidrag til væksten fra investeringerne grundet udviklingen i industrien.

De finansielle markeder var i 2019 præget af kraftigt stigende aktiemarkeder og lave afkast på obligationer. Der var store rentefald stort set hele vejen rundt, hvilket er i fin overensstemmelse med den førte lempeligere pengepolitik. Den amerikanske centralbank har i 2019 – efter ellers at have hævet renten gradvist siden 2015 – nedsat renten flere gange, ligesom den europæiske centralbank har lempet pengepolitikken med en rentenedsættelse og øget opkøb af obligationer for nye penge. Over året udviste aktiemarkederne verden rundt store stigninger. Det amerikanske aktiemarked klarede sig bedst med en imponerende stigning på hele 31 % tæt fulgt af de danske aktier med 29 % og europæiske aktier med 26 %, mens aktiemarkederne i Asien, Storbritannien og emerging markets holdede noget efter med stigninger på omkring 18 %. De angivne afkastprocenter er opgjøret før omregning til danske kroner og er for de toneangivende aktieindeks for de respektive markeder.

Årets samlede afkast blev 20,1 mia. kr. svarende til 10,0 %

På tværs af alle investeringsmiljøer blev det samlede afkast en gevinst på 20,1 mia. kr. i 2019 mod et negativt afkast på 0,2 mia. kr. i 2018. Det samlede investeringsafkast blev 10,0 % før pensionsafkastskat i 2019 mod -0,1 % i 2018.

I det samlede afkast indgår afkast af afdækningsporteføljen i det traditionelle gennemsnitsrentemiljø. Sampension Livs investeringsstrategi vil i et år med faldende rente indebære en gevinst på afdækning af renterisiko på pensionsforpligtelserne i det traditionelle gennemsnitsrentemiljø. Denne gevinst bliver efter afregning af pensionsafkastskat omtrent modsvaret af en stigning i markedsværdien af pensionsforpligtelserne i det traditionelle gennemsnitsrentemiljø. Både i 2019 og i 2018, hvor renterne også faldt, havde afdækningsporteføljen store positive afkast, ligesom pensionsforpligtelserne steg i traditionel gennemsnitsrente.

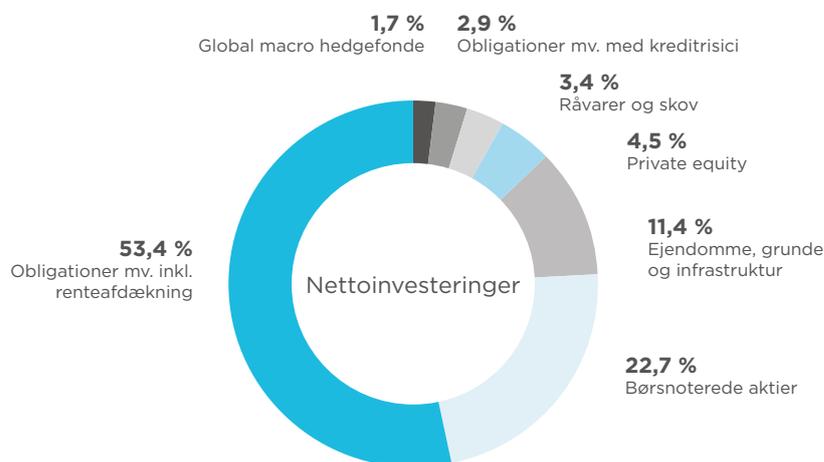
Resultat af investeringer fordelt på miljøer Mio. kr.	2019	2018
3 i 1 Livspension	9.222	-1.478
Linkpension	31	-7
Ugaranteret genforsikring	3.240	-1.020
Traditionel gennemsnitsrente:		
- Investeringsportefølje	1.673	-67
- Afdækningsportefølje	5.935	2.323
Samlet resultat	20.102	-249

Samlet resultat af investeringer gav

20,1 mia. kr

Fordeling af nettoinvesteringer

Mere end halvdelen af nettoinvesteringsaktiverne var placeret i obligationer med mindre kreditrisici, mens knap en femtedel af aktiverne er placeret i børsnoterede aktier.

Investeringsstrategi i Sampension Livs forskellige investeringsmiljøer

Sampension Livs investeringsstrategi sigter mod at levere det højeste langsigtede afkast på ansvarlig vis og inden for de givne risikorammer. Markedsrentemiljøet og gennemsnitsrentemiljøet deltager i al væsentlighed i de samme investeringer blot med forskellig vægt og volumen. Produkttyperne 3 i 1 Livspension og ugaranteret genforsikring har forholdsvis en større andel af risikofyldte aktiver end det traditionelle gennemsnitsrentemiljø.

Sampension Livs portefølje af direkte investeringer inden for lån, noterede aktier og ejendomme er i disse år under fortsat opbygning. Af større direkte investeringer i 2019 købte Sampension Liv sammen med en anden pensionskasse Bellakvarteret, der er et boligudviklingsprojekt i Ørestaden. Herudover blev der investeret i ni hoteller i Holland og boligejendommen Ringparkhuset i Roskilde, samt foretaget yderligere investeringer i den danske biogasproducent Nature Energy. Desuden blev skovporteføljen udvidet med direkte investeringer i USA og Tasmanien, ligesom der blev investeret i to telekomfiber-selskaber i USA og Norden sammen med partnere.

Investeringer i markedsrentemiljøet

I 3 i 1 Livspension tilpasses investeringerne til kundens alder i årgangspuljer med hver sin sammensætning af investeringsaktiver. Kunden kan vælge mellem tre forskellige investeringsprofiler – lav, moderat og høj.

Positive afkast i alle årgangspuljer i 3 i 1 Livspension

I 2019 leverede livscyklusproduktet positive afkast i alle årgangspuljerne på tværs af risikoprofiler. De yngste årgange, hvor en større andel af formuen er allokeret til især aktier, men også alternativer, opnåede det største afkast, hvilket også illustreres af afkastene for de udvalgte årgange i nedenstående tabel. Hovedparten af kunderne har valgt investeringsprofilen Moderat risiko.

Afkast på op til

20,5 %

Årgangspuljer 3 i 1 Livspension, udvalgte	Investeringsprofil		
	Lav	Moderat	Høj
Afkast i %			
25 år	12,8	17,0	20,5
45 år	11,5	15,2	18,5
65 år	4,4	5,8	9,0

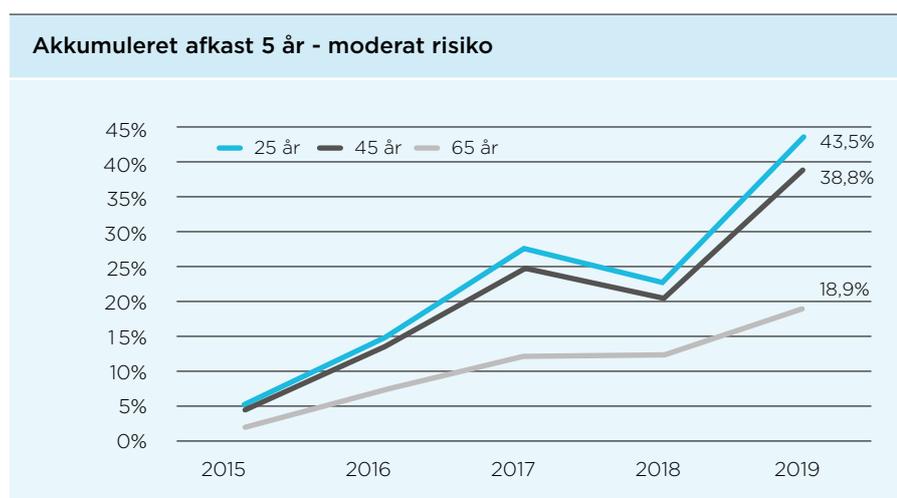
For yderligere specifikation af beholdninger og afkast i 3 i 1 Livspension henvises til regnskabets note 24 og note 25.

Afkast over 5 år på op til

43,5 %

Fem års afkast i 3 i 1 Livspension på 43,5 % til de yngste kunder

De seneste fem år har kunder med Sampension Livs livscyklusprodukt fået et højt investeringsafkast. Alle kunder op til 41 år med moderat risiko har opnået et akkumuleret afkast på over 43,5 %.

Afkast for ugaranteret genforsikring på 8,9 %

Ugaranteret genforsikring dækker risici knyttet til tjenestemandspensioner. Tjenestemandspensioner reguleres med lønudviklingen, hvilket udgør en væsentlig risikoparameter for eksempelvis en kommunes forpligtelser. Aktivallokeringen fastlægges ud fra kommunernes forventede fremtidige nettoudbetalinger på tjenestemandspensionsordninger.

I 2019 gav investeringerne knyttet til ugaranteret genforsikring af tjenestemandspensioner et positivt afkast på 8,9 %, hvilket anses for tilfredsstillende i lyset af den fortsat meget lave inflation i Danmark. For specifikation af beholdninger og afkast i ugaranteret genforsikring henvises til regnskabets note 24.

Afkast i traditionel gennemsnitsrente på 9,7 %

Det traditionelle gennemsnitsrentemiljø omfatter pensioner med og uden garanti. Hensættelser til pensioner opgøres til markedsværdi. Det indebærer, at værdien bl.a. afhænger af renteniveauet. For at begrænse renterisikoen for både Sampension Liv og kunderne er der etableret en selvstændig afdækningsportefølje som omtalt ovenfor. Målet med afdækningsporteføljen er at opnå en høj grad af sikkerhed for, at Sampension Liv kan leve op til de garantier og hensigtserklæringer, som er afgivet overfor kunderne.

Den overordnede fordeling af gennemsnitsrentemiljøets investeringer ultimo 2019, samt årets afkastbidrag fremgår af nedenstående tabel.

Traditionel gennemsnitsrente	Markedsværdi 31.12.2019 Mio. kr.	Fordeling %	Afkastbidrag i %, beregnet tidsvægtet
Investeringsporteføljen i alt	54.771	68,9	2,7
Renteafdækningsporteføljen i alt	24.713	31,1	6,9
Investeringsaktiver i alt	79.484	100,0	9,7

I det traditionelle gennemsnitsrente miljø var Sampension Livs samlede nettoinvesteringsaktiver på godt 79 mia. kr. fordelt med omkring 54 % i obligationer mv., 5 % i børsnoterede aktier samt 31 % i renteafdækningsporteføljen, mens alternative investeringer mv. udgjorde 10 %.

I 2019 blev det samlede afkast 9,7 % før pensionsafkastskat inklusive afdækningsporteføljen. Eksklusive afdækningsporteføljen lå afkastet på 2,7 %.

Afdækningsporteføljen gav et afkast på 5,9 mia. kr. før pensionsafkastskat svarende til et afkastbidrag på 6,9 %. Pensionsforpligtelserne steg med 6,3 mia. kr. som følge af fald i diskonteringsrenterne. Det samlede resultat af investeringsporteføljen og afdækningsporteføljen efter pensionsafkastskat samt ændring i hensættelserne balancerede omkring nul.

For yderligere specifikation af beholdninger og afkast i traditionel gennemsnitsrente henvises til regnskabets note 24.

9,7 %

**i investeringsafkast i
traditionel gennemsnits-
rente**

Samfundsansvar

Arbejdet med samfundsansvar hviler på en ambition om at efterleve og indarbejde internationale FN-konventioner, herunder FN Global Compacts 10 principper, OECD's retningslinjer om ansvarlig virksomhedsadfærd for institutionelle investorer og Parisaftalens klimamål.

Den ansvarlige investeringspolitik er fælles for alle fire parter i administrationsfællesskabet Sampension (Sampension): Sampension Livsforsikring A/S, Arkitekternes Pensionskasse (AP), Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyrslæger (PJD) og Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører (ISP). Bestyrelserne har nedsat et tværgående udvalg, der kvalificerer og indstiller til beslutninger om ansvarlige investeringer. Udvalgets formål er at drøfte sociale, miljø- og selskabsmæssige overvejelser ved investeringsbeslutninger foretaget i de fire pensionsvirksomheder, med henblik på at opnå enighed om de principper, der skal indgå i pensionsvirksomhedernes politik for ansvarlige investeringer.

---

3 tiltag

for at øge fokus på klima

Øget klimafokus

Det er Sampension Livs holdning, at fokus på miljø og klima, sociale forhold og god selskabsledelse bidrager til selskabers evne til at skabe afkast til investorerne. I 2019 har Sampension besluttet en ny politik og retningslinjer for ansvarlige investeringer, som indeholder et forøget fokus på klima. Det giver sig udtryk i tre forskellige tiltag i den børsnoterede aktieportefølje:

- 1 Sampension beregnede ultimo 2018 for første gang aktieporteføljens klimaaftryk i form af CO₂-udledning. Målet for aktieporteføljens CO₂-udledning er nu konkretiseret og skal dels falde over tid, dels til stadighed være lavere end den udledning, som aktieporteføljen ville have afstedkommet, hvis aktieinvesteringerne blot var investeret passivt i aktiemarkedet.
- 2 Verden vil desværre stadig være afhængig af fossile energikilder i en del år fremover, men transitionen til det fremtidige lavemissionssamfund kan understøttes, og fremadrettet vil Sampension ikke investere i de virksomheder, der påvirker klimaet mest. Konkret vil vi ikke investere i virksomheder, hvor 30 % eller mere af omsætningen kommer fra kul- og tjæresandsaktiviteter.
- 3 Transitionen til det fremtidige lavemissionssamfund påvirker alle virksomheders forretningsmodeller. Sampension vil fremadrettet løbende evaluere virksomhedernes evne og villighed til at omstille sig til det fremtidige lavemissionssamfund.

Aktivt ejerskab

Som investor ønsker Sampension Liv at gøre sin indflydelse gældende via et aktivt ejerskab og arbejder kontinuerligt på at integrere ansvarlighed i de virksomheder, som Sampension Liv investerer i. I denne sammenhæng har Sampension besluttet at styrke sit dialogprogram, så forbedringsdialogerne suppleres med kritiske dialoger overfor virksomheder, der ikke efterlever internationale normer og konventioner på ESG-området. Det vil formentlig medføre flere eksklusioner fra Sampensions porteføljer end hidtil.

Unoterede aktier er underlagt de samme retningslinjer som børsnoterede aktier og vurderes på ansvarlighed i due diligence-processen. Hvad angår Sampensions direkte ejede ejendomme udlejes de ikke til selskaber, der figurerer på eksklusionslisten. For investeringer i kreditobligationer forvaltet internt i Sampension gælder, at der ikke investeres i obligationer udstedt af virksomheder, som figurerer på eksklusionslisten. For statsobligationer forvaltet internt i Sampension gælder, at Sampension løbende overvåger og vurderer stater ud fra UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGPs). Hvis der foregår grove krænkelse af

menneskerettigheder uden tegn på væsentlige forbedringer, ekskluderes staten fra vores investeringsunivers. For obligationer forvaltet i eksterne fonde gælder, at Sampensions aktive ejerskab primært sker i due diligence-processen forud for investeringstilsagnet.

Der bliver yderligere redegjort for, hvordan investeringerne håndteres ansvarligt i administrationsfællesskabet i den særskilte rapport om ansvarlige investeringer. Herudover henvises til gennemgangen af målsætninger og indsatser indenfor generel governance, investeringsområdet og virksomhedens drift i den lovpligtige redegørelse for samfundsansvar på www.sampension.dk/aarsrapport.

Resultat, solvenskapitalkrav og kapitalgrundlag

Resultat på 80 mio. kr.

Sampension Livs resultat blev i 2019 et overskud på 80 mio. kr. efter skat mod et underskud på 65 mio. kr. i 2018. Årets resultat består i det væsentligste af egenkapitalens andel af årets afkast af investeringsporteføljen samt risikoforrentning. Resultatet for 2019 blev på niveau med det forventede.

Bestyrelsen foreslår, at årets overskud henlægges til "Overført resultat" under egenkapitalen. Egenkapitalen udgjorde herefter 3,7 mia. kr. i moderselskabet, mod 3,6 mia. kr. ved udgangen af 2018. For koncernen udgjorde egenkapitalen 20,4 mia. kr. pr. 31. december 2019. Forskellen mellem moderselskabets og koncernens egenkapital skyldes, at AP, PJD og ISP med flere investerer i Sampension Invest. Investorer, som ikke er en del af Sampension Liv koncernen, indgår som minoritetsaktionærer i koncernregnskabets egenkapital.

Solvenskrav og kapitalgrundlag

Samlet set vurderes det opgjorte solvenskapitalkrav at være dækkende for selskabets risici. Sampension Liv opgør solvenskravene i henhold til standardmodellen specificeret i Solvens II-regelsættet.

Solvenskapitalkrav og kapitalgrundlag Mio. kr.	31.12.2019	31.12.2018
Kapitalgrundlag	7.731	7.723
Solvenskapitalkrav (SCR)	2.635	1.740
Minimumskapitalkrav (MCR)	659	435
Overskydende kapitalgrundlag	5.095	5.984
Solvensdækning i forhold til SCR	293%	444%
Solvensdækning i forhold til MCR	1173%	1776%

Solvensdækningen – dvs. kapitalgrundlaget i forhold til solvenskapitalkravet – var pr. 31. december 2019 på 293 %. Faldet i forhold til 31. december 2018 skyldtes især effekt af stigning i hensættelser som følge af rentefald og fald i volatilitetsjustering (VA), jf. næste afsnit, samt yderligere køb af CLO'er. Disse produkter indgår i solvensberegningen med et højt risikobidrag på trods af en lav faktisk risiko. Solvensdækningen er fortsat meget robust.

Yderligere information findes i rapporten Solvens og finansiell situation 2019, som kan findes på www.sampension.dk/aarsrapport. I rapporten er der også givet oplysninger om følsomhed over for risici i henhold til regnskabsbekendtgørelsens § 126.

Egenkapital på

3,7 mia. kr.

Solvensdækning på

293 %

Stigende hensættelser til forsikringskontrakter

Livsforsikringshensættelser for policer i traditionel gennemsnitsrente er fastsat til markedsværdi ud fra forudsætninger om omkostninger, levetid, invaliditetsrisiko, pensioneringstidspunkt samt sandsynlighed for tilbagekøb og omskrivning til fripolicy blandt kunderne. Markedsværdien beregnes på basis af Solvens II diskonteringsrentekurven med VA. Desuden anvendes Finanstilsynets benchmark for forventede fremtidige levetidsforbedringer i beregning af hensættelserne. I 2019 har EIOPA implementeret en ændret metode for beregning af VA-tillæg til den danske diskonteringsrentekurve. VA-tillægget faldt i alt 25 basispoint i 2019.

Hensættelserne steg i 2019 med 6,3 mia. kr. på grund af fald i diskonteringsrenterne. Den årlige opdatering af levetidsforudsætningerne i markedsværdigrundlaget medførte et fald i hensættelserne på 0,4 mia. kr.

Sampension Liv har pr. 31. december 2019 konverteret gennemsnitsrentepolicer for traditionel gennemsnitsrente til et ændret grundlag, hvor alle policer i de hidtidige rentegrupper A-E med grundlagsrenter mellem 0 % og 4,5 % er samlet i én fælles rentegruppe G med en grundlagsrente på 0 %. Samtidig indregnes en forventet længere levetid i det ændrede grundlag. I forbindelse med konverteringen har kunderne fået tildelt depottilskud efter pensionsafkastskat på 15,4 mia. kr. fra ufordelte midler.

Hensættelser til gennemsnitsrenteprodukter udgjorde ultimo 2019 i alt 116,0 mia. kr. mod 109,8 mia. kr. ved udgangen af 2018. Kollektive bonuspotentialer indregnet i hensættelser til gennemsnitsrente faldt i 2019 med 2,7 mia. kr. til 10,3 mia. kr. Det skyldtes nettoeffekten af positive investeringsafkast og grundlagskonverteringen.

Bonusgraden angiver individuelle og kollektive bonuspotentialers størrelser i forhold til kundernes depoter. Bonusgraden for den nye rentegruppe G udgør 8,5 % efter grundlagskonverteringen.

For ugaranteret genforsikring er bonusgraden steget markant, da årets investeringsafkast var væsentligt højere end depotrenten.

Bonuspotentialer og bonusgrader		31.12.2019		31.12.2018	
		Mio. kr. Bonus-potentialer	% Bonus-grader	Mio. kr. Bonus-potentialer	% Bonus-grader
Rentegruppe	Gennemsnitlig grundlagsrente				
A	3,5% - 4,5%	-	-	1.999	12,3
B	2,5% - 3,5%	-	-	1.126	26,9
C	1,5% - 2,5%	-	-	4.664	43,6
D	0,5% - 1,5%	-	-	1.497	49,1
E	Under 0,5%	-	-	15	118,0
F	Ugaranteret	106	10,1	97	9,8
G	0%	4.281	8,5	-	-
Traditionel gennemsnitsrente, rentegrupper i alt		4.387	-	9.399	-
Ugaranteret genforsikring		5.924	17,7	3.658	10,9
Samlede bonuspotentialer		10.312	-	13.057	-

Hensættelser for policer i markedsrente blev i 2019 forøget med 11,0 mia. kr. til 95,7 mia. kr. ultimo året. Stigningen skyldtes især årets investeringsafkast samt præmieindbetalinger, da 90 % af Sampension Livs præmiebetalende kunder har 3 i 1 Livspension, og alle nye kunder får dette produkt.

Forventninger til 2020

Sampension Liv forventer vækst i præmieindbetalinger i 2020 samt stigning i antal kunder som følge af nye ordninger, som blev implementeret i starten af 2020. Pensionister forventes at udgøre en stigende andel af kunderne. De samlede forsikringsmæssige administrationsomkostninger forventes bibeholdt på samme niveau som 2019.

Sampension Liv har ændret depotrenterne pr. 1. januar 2020, så den for policer med hensigtserklærede ydelser i gennemsnitsrentemiljøet udgør 5,0 %.

Depotrente til ugaranteret genforsikring udgør uændret 3,0 % pr. 1. januar 2020. For ordninger med markedsrente bliver kundernes depoter løbende tilskrevet det realiserede afkast.

Egenkapitalens resultat afhænger af udviklingen på de finansielle markeder. Baseret på et uændret renteniveau forventes egenkapitalen at få et resultat efter skat for 2020 i niveauet 70 mio. kr.

Depotrente på

5,0 %

Øvrige forhold

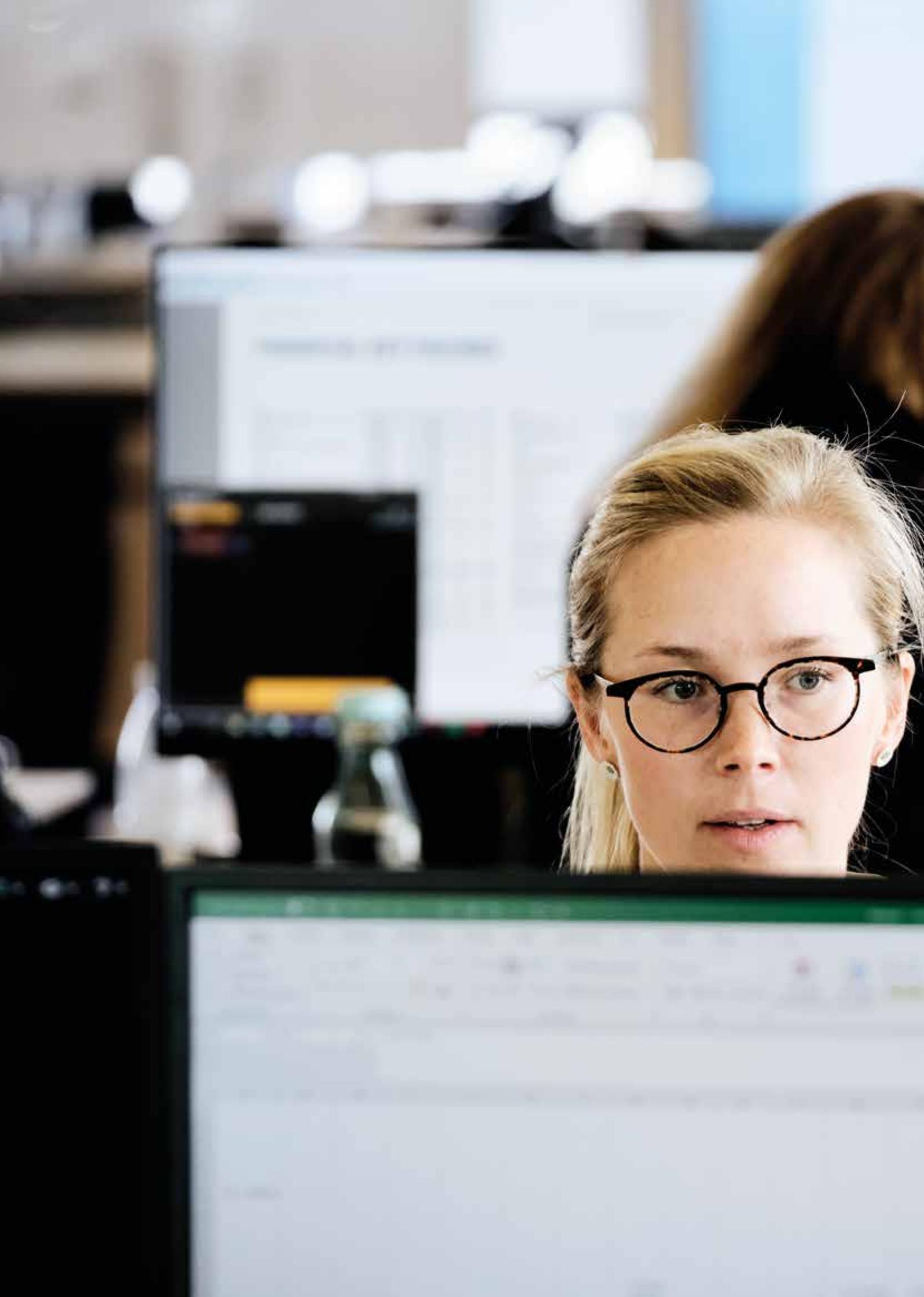
Usikkerhed ved indregning og måling

Ledelsen foretager en række skøn og vurderinger om fremtidige forhold, når årsrapporten udarbejdes. Disse skøn har indflydelse på den regnskabsmæssige værdi af aktiver og forpligtelser. Ledelsens skøn og vurderinger har den væsentligste effekt for hensættelser til forsikringskontrakter samt opgørelse af dagsværdier af illikvide aktiver som fx unoterede finansielle instrumenter og ejendomme. Der er redegjort for ledelsens skøn og vurderinger i noten om anvendt regnskabspraksis. Revisions- & risikoudvalget og bestyrelsen gennemgår årligt de skøn og værdiansættelsesmetoder, som anvendes i Sampension Livs årsregnskab.

Begivenheder efter regnskabsårets udløb

Der er ikke fra balancedagen og til dato indtrådt forhold, som forrykker vurderingen af årsrapporten.

Selskabsoplysninger

2

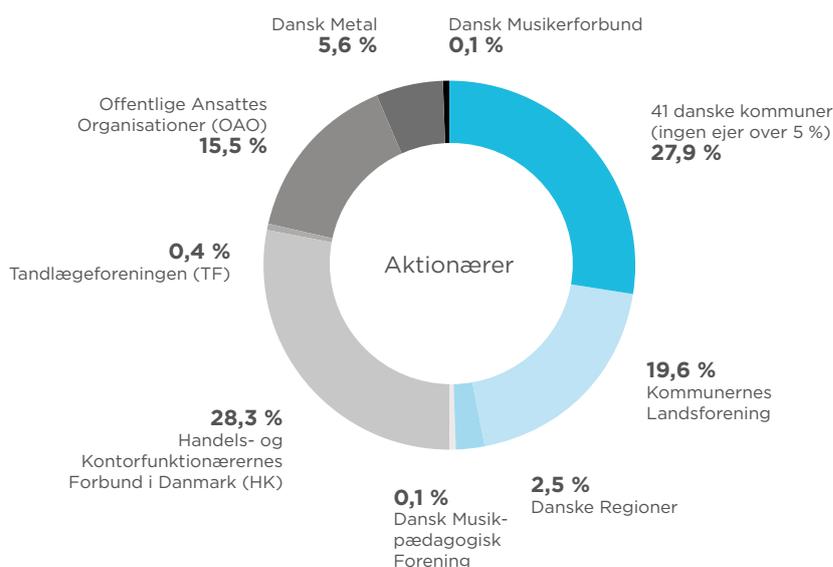
Ledelsesstruktur	22
Koncernstruktur og selskabsoversigt	24
Ledelse og ledelseshverv	26

Ledelsesstruktur

Aktionærer

Sampension Liv er ejet af overenskomstparterne på de overenskomstområder, hvor Sampension Liv er pensionsleverandør. Sampension Livs aktiekapital på 800.000 kr. er fordelt med den ene halvdel til lønmodtagerorganisationerne og den anden halvdel til arbejdsgivere og arbejdsgiverorganisationerne.

Aktiekapitalen er fordelt på 800 aktier à 1.000 kr. Udbytte til aktionærene kan ifølge Sampension Livs vedtægter udgøre op til 5 %, dog maksimalt 40.000 kr. Der er ikke udbetalt udbytte siden 2011, da aktionærene ønsker, at overskuddet kommer kunderne til gode.

Bestyrelse

Sampension Livs bestyrelse består af repræsentanter for aktionærene, to bestyrelsesmedlemmer indstillet af bestyrelsen samt repræsentanter for koncernens medarbejdere.

På ekstraordinært repræsentantmøde den 13. februar 2020 er Lene Roed Poulsen valgt som nyt bestyrelsesmedlem. Hun afløser Bodil Otto, som er udtrådt af bestyrelsen. Oplysninger om bestyrelses- og direktionsmedlemmers ledelseshverv fremgår af oversigt på side 26.

Bestyrelsen har i 2019 afholdt fem møder og ét seminar.

Revisions- & risikoudvalg

I overensstemmelse med EU's og danske krav til revisionsudvalg i virksomheder af interesse for offentligheden har bestyrelsen i Sampension Liv nedsat et særskilt revisions- & risikoudvalg.

Tidligere nationalbankdirektør Torben Nielsen er formand for revisions- & risiko-udvalget og lever gennem erhvervsforløb og uddannelsesmæssig baggrund op til kvalifikationskravene i henhold til reglerne om revisionsudvalg. Torben Nielsen lever op til kravene om uafhængighed.

Udover Torben Nielsen bestod revisions- & risikoudvalget i 2019 af tre medlemmer udpeget af bestyrelsen: Jørn Pedersen (bestyrelsesformand), Kim Simonsen (næstformand) og Anne Mette Barfod (bestyrelsesmedlem).

Der har i 2019 været afholdt fire møder i revisions- & risikoudvalget.

Rammerne for revisions- & risikoudvalgets arbejde er fastlagt i et kommissorium. Udvalgets primære opgaver er at:

- overvåge regnskabsaflæggelsesprocessen
- forberede bestyrelsens behandling og beslutning vedrørende risikodokumenter om selskabets kapital-, solvens- og operationelle forhold
- overvåge om risikostyringsystemer, interne kontrolsystemer og intern revision fungerer effektivt
- overvåge den lovpligtige revision af årsregnskabet mv.
- overvåge og kontrollere revisors uafhængighed.

Der er etableret en finansiel whistleblower-ordning, der sikrer, at ansatte i administrationsfællesskabet via en særlig, uafhængig og selvstændig kanal kan indberette overtrædelser og potentielle overtrædelser af den finansielle regulering begået af virksomheden. Indberetninger til whistleblower-ordningen går direkte til Kromann Reumert, der varetager vores whistleblower-ordning. Kromann Reumert informerer herefter formanden for revisions- & risikoudvalget og den ansvarlige for compliancefunktionen. Der har ikke været indberetninger i 2019.

Udvalg for ansvarlige investeringer

Den ansvarlige investeringspolitik omfatter alle fire parter i administrationsfællesskabet. Bestyrelserne har nedsat et tværgående udvalg, der kvalificerer og indstiller til beslutninger på ESG-området. Udvalgets formål er at drøfte sociale, miljø- og selskabsmæssige overvejelser ved investeringsbeslutninger foretaget i de fire pensionsvirksomheder med henblik på at opnå enighed om de principper, der skal indgå i pensionsvirksomhedernes politik for ansvarlige investeringer.

Organisation og ledelse

Sampensions daglige ledelse udgøres af direktionen. Hertil kommer fem direktør-områder med ansvar for den daglige drift og udvikling, samt et direktionssekretariat. Nærmere beskrivelse af organisationen kan ses på sampension.dk/organisation. Der er oprettet en risikostyringsfunktion, compliancefunktion, aktuarfunktion og intern auditfunktion, der bidrager til at sikre effektiv styring i administrationsfællesskabet. De ansvarlige for de pågældende afdelinger er udpeget som nøglepersoner og har en kontrollerende rolle i forhold til administrationsfællesskabets arbejde.

Aflønning

Bestyrelserne i de finansielle virksomheder, som administreres af Sampension, har udformet en lønpolitik i overensstemmelse med EU's og danske krav. Aflønningsprincipperne har til formål at sikre, at ledelse og medarbejdere honoreres på en sådan måde, at virksomhedens forretningsmæssige og langsigtede strategiske mål understøttes bedst muligt.

Aflønningsforholdene afspejler og understøtter, at Sampension til stadighed formår at rekruttere og fastholde en kompetent og ansvarlig ledelse, der fremmer en sund og effektiv risikostyring og ikke motiverer til at tage overdrevne risici.

Der henvises til regnskabs note 5 samt sampension.dk/loenpolitik, hvor der er oplysninger om lønpolitikken.

Kønssammensætning i ledelsen

Bestyrelsen har med sin nuværende sammensætning en ligelig fordeling mellem kønnene på 35,7 % / 64,3 % svarende til 5 kvinder og 9 mænd. Fordelingen er i overensstemmelse med Erhvervsstyrelsens vejledning om, hvad der betragtes som en ligelig kønsfordeling i forhold til antallet af bestyrelsesmedlemmer.

Bestyrelsen ønsker en ligelig kønsfordeling i øvrige ledelsesniveauer inklusive direktionen og har i Sampension Administrationsselskab A/S fastlagt et måltal på mindst 40 % for andelen af det underrepræsenterede køn for ledere med personaleansvar. I 2019 steg antallet af kvindelige ledere fra 39 % i 2018 til 40 % i 2019. Dermed er målsætningen opnået. Måltallet revurderes årligt.

Der er redegjort for status på måltal mv. i den lovpligtige redegørelse for samfundsansvar på www.sampension.dk/aarsrapport.

Koncernstruktur og selskabsoversigt

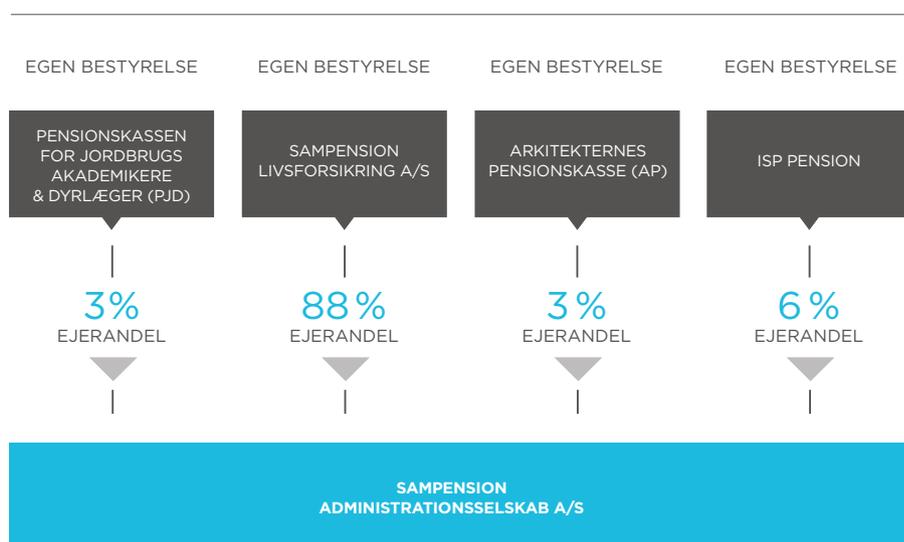
Sampension koncernen består af moderselskabet Sampension Livsforsikring A/S, datterselskabet Sampension Administrationsselskab A/S samt en række øvrige datterselskaber og associerede selskaber. De varetager tilsammen koncernens forretningsområder.

Sampension Administrationsselskab A/S

Formålet for Sampension Administrationsselskab A/S er at varetage administrative opgaver for livsforsikringselskaber, pensionskasser og pensionselskaber samt kapitalforvaltning i bred forstand og anden virksomhed, der er forbundet hermed.

I administrationsfællesskabet administreres pt. selskaber i Sampension koncernen samt Arkitekternes Pensionskasse, Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyrslæger og siden 1. juli 2019 Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører. Ejer kredsen i Sampension Administrationsselskab A/S består af Sampension Livsforsikring A/S (88 %), Arkitekternes Pensionskasse (3 %), Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyrslæger (3 %) og Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører (6%).

Administrationsfællesskabet

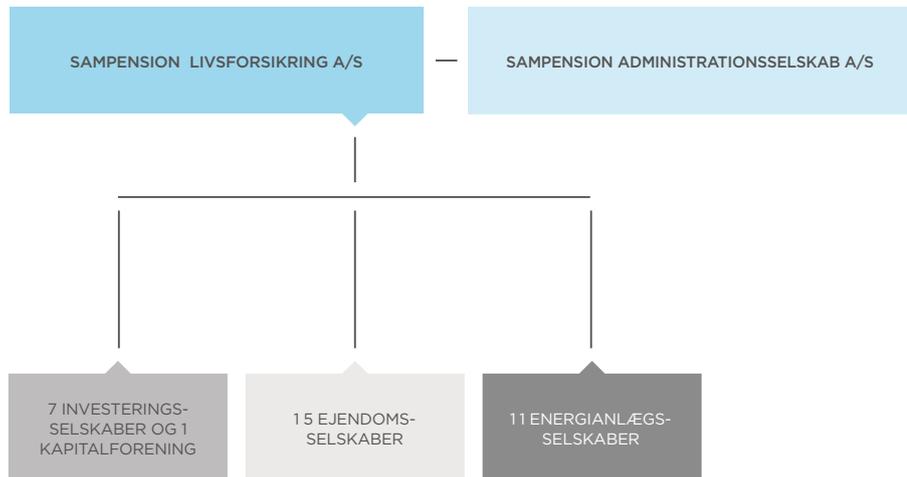
▼ Administrationsaftale med ens vilkår

Øvrige selskaber

Udover Sampension Administrationselskab A/S består koncernen af flere ejendomsselskaber samt af en række investeringsselskaber og en kapitalforening, hvori især forvaltningen af alternative investeringer og aktier bliver varetaget for alle virksomheder administreret inden for Sampensions administrationsfællesskab.

Selskabsoversigt pr. 31. december 2019

For yderligere oplysninger om tilknyttede virksomheder henvises til noten Kapitalandele på side 65.

Ledelse og ledelseshverv

Bestyrelse

Medlemmer, der repræsenterer kommuner, regioner og fælleskommunale institutioner:

Borgmester Jørn Pedersen, Kolding Kommune, formand
Borgmester Martin Damm, Kalundborg Kommune
Borgmester Hans Christen Østerby, Holstebro Kommune

Medlemmer, der repræsenterer de forsikredes forhandlingsberettigede organisationer:

Forbundsformand i HK/Danmark Kim Simonsen, næstformand
Sektorformand i HK/Stat Rita Bundgaard
Sektorformand i HK/Kommunal Lene Roed Poulsen
Næstformand i Dansk Metal René Nielsen

Medlemmer indstillet af bestyrelsen:

CFO i Dansk Flygtningehjælp Anne Mette Barfod
Tidligere Nationalbankdirektør Torben Henning Nielsen

Medlemmer valgt af medarbejderne:

Pensionsrådgiver John Helle
Digital kommunikationsrådgiver Morten Lundsgaard
Forretningsarkitekt Majbritt Pedersen
Pensionsrådgiver Annett Schultz
Projektmedarbejder Søren Sperling

Direktion

Administrerende direktør Hasse Jørgensen

Ledelsesgruppe

Administrerende direktør Hasse Jørgensen
Kommunikations- & HR-direktør Søren P. Espersen
Investeringsdirektør Henrik Olejasz Larsen
Økonomidirektør Morten Lund Madsen
Kundedirektør Ole B. Tønnesen
Direktør for produkter Anne Louise Baltzer Engelund
Vicedirektør, leder af direktionssekretariatet Christian Due

Ansvarshavende aktuar

Peter Fledelius

Intern revision

Koncernrevisionschef Gert Stubkjær

Ekstern revision

PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Strandvejen 44
2900 Hellerup

Generalforsamling

Ordinær generalforsamling afholdes den 23. marts 2020 på selskabets adresse.

Ledelseshverv

Denne følgende oversigt viser Sampension Livsforsikring A/S' bestyrelses- og direktionsmedlemmers ledelseshverv i andre erhvervsvirksomheder. I oversigten indgår ikke ledelseshverv i Sampensions 100 % ejede datterselskaber.

Bestyrelse

Borgmester Jørn Pedersen, formand, født 1968

Formand for bestyrelsen i Sampension Administrationssselskab A/S
Formand for bestyrelsen IBA, Erhvervsakademi Kolding
Medlem af bestyrelsen i Foreningen Business Kolding
Medlem af bestyrelsen i Erhvervsklubben Kolding
Medlem af bestyrelsen i Billund Lufthavn A/S
Medlem af bestyrelsen i Koldinghallerne A/S
Medlem af bestyrelsen i Slotssøbadets Fond

Forbundsformand Kim Simonsen, næstformand, født 1961

Formand for bestyrelsen i Refshaleøen Holding A/S
Formand for bestyrelsen i Refshaleøen Ejendomsselskab A/S
Formand for bestyrelsen i AKF Holding A/S
Formand for bestyrelsen i AKF Invest CPH A/S
Formand for bestyrelsen i Kommanditselskabet Christiansminde
Formand for bestyrelsen og direktør i ASX 7 ApS
Formand for bestyrelsen i HK-Huset A/S
Formand for fællesudvalget for ansvarlige investeringer Sampension Livsforsikring A/S, Arkitekternes Pensionskasse, Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyr læger og Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører
Næstformand for bestyrelsen i Sampension Administrationssselskab A/S
Næstformand for bestyrelsen i HK/Danmark A-Kasse
Medlem af bestyrelsen og repræsentantskabet i Arbejdsmarkedets Tillægspension (ATP)
Medlem af bestyrelsen i Aktieselskabet Arbejdernes Landsbank
Medlem af bestyrelsen i A-Pressen A/S
Medlem af bestyrelsen i Copenhagen Business Academy
Medlem af bestyrelsen i Fonden for Entreprenørskab - Young Enterprise
Medlem af bestyrelsen i Uddannelser i Nordsjælland (UNORD)
Medlem af forretningsudvalget i Dansk Flygtningehjælp
Medlem af hovedbestyrelsen og forretningsudvalget i Fagbevægelsen Hovedorganisation

CFO Anne Mette Barfod, født 1970

Formand for bestyrelsen i Investeringsforeningen Alm. Brand Invest
Medlem af bestyrelsen i Sampension Administrationssselskab A/S
Medlem af fællesudvalget for ansvarlige investeringer for Sampension Livsforsikring A/S, Arkitekternes Pensionskasse, Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyr læger og Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører

Sektorformand Rita Bundgaard, født 1960

Medlem af bestyrelsen i Sampension Administrationssselskab A/S
Medlem af bestyrelsen i Administrationsaktieselskabet Forenede Gruppeliv
Medlem af bestyrelsen i Kommanditselskabet Christiansminde
Medlem af repræsentantskabet i Forbrugsforeningen af 1886

Borgmester Martin Damm, født 1963

Formand for bestyrelsen i Kombit A/S
Medlem af bestyrelsen i Sampension Administrationssselskab A/S
Medlem af bestyrelsen i Kalundborg Forsyning Holding A/S

Næstformand Renè Nielsen, født 1968

Næstformand i Dansk Metal
Medlem af bestyrelsen i Sampension Administrationssselskab A/S
Medlem af bestyrelsen i Dansk Metal a-kasse
Medlem af forretningsudvalget i CO-Industri
Medlem af hovedbestyrelsen i Fagbevægelsen Hovedorganisation

Tidl. nationalbankdirektør Torben Henning Nielsen, født 1947

Formand for bestyrelsen i Investeringsforeningen Sparinvest
Formand for bestyrelsen i Kapitalforeningen Tryg Invest Funds
Formand for bestyrelsen i Ny Holmegaard Fonden
Formand for bestyrelsen for Vordingborg Borg Fond
Næstformand for bestyrelsen og formand for revisionskomiteen og risikokomiteen i Tryg forsikring A/S
Næstformand for bestyrelsen i Tryg A/S
Medlem af bestyrelsen i Sampension Administrationsselskab A/S

Sektorformand Lene Roed Poulsen, født 1963

Medlem af bestyrelsen i Sampension Administrationsselskab A/S
Medlem af bestyrelsen i PKA A/S
Medlem af bestyrelsen i Pensionskassen for Socialrådgivere, Socialpædagoger og Kontorpersonale (inkl. et datterselskab)
Medlem af bestyrelsen i Forbrugsforeningen af 1886

Borgmester Hans Christen Østerby, født 1955

Formand for bestyrelsen i Midtjyllands Lufthavn a.m.b.a.
Formand for bestyrelsen i Sport Event Denmark
Næstformand for bestyrelsen i Holstebro-Struer Havn
Medlem af bestyrelsen i Holstebro Udvikling P/S
Medlem af bestyrelsen i Holstebro Udvikling Komplementar ApS
Medlem af bestyrelsen i Sampension Administrationsselskab A/S
Medlem af bestyrelsen i den Erhvervsdrivende Fond Nupark
Medlem af bestyrelsen i den Erhvervsdrivende Fond Nr. Vosborg
Medlem af bestyrelsen i Nupark Innovation A/S
Medlem af fællesudvalget for ansvarlige investeringer for Sampension Livsforsikring A/S, Arkitekternes Pensionskasse, Pensionskassen for Jordbrugsakademikere & Dyr læger og Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører

Pensionsrådgiver John Helle, født 1964

Medlem af bestyrelsen i Sampension Administrationsselskab A/S

Digital forretningsudvikler Morten Lundsgaard, født 1968

Medlem af bestyrelsen i Sampension Administrationsselskab A/S

Forretningsarkitekt Majbritt Pedersen, født 1962

Medlem af bestyrelsen i Sampension Administrationsselskab A/S

Pensionrådgiver Annett Schultz, født 1963

Medlem af bestyrelsen i Sampension Administrationsselskab A/S

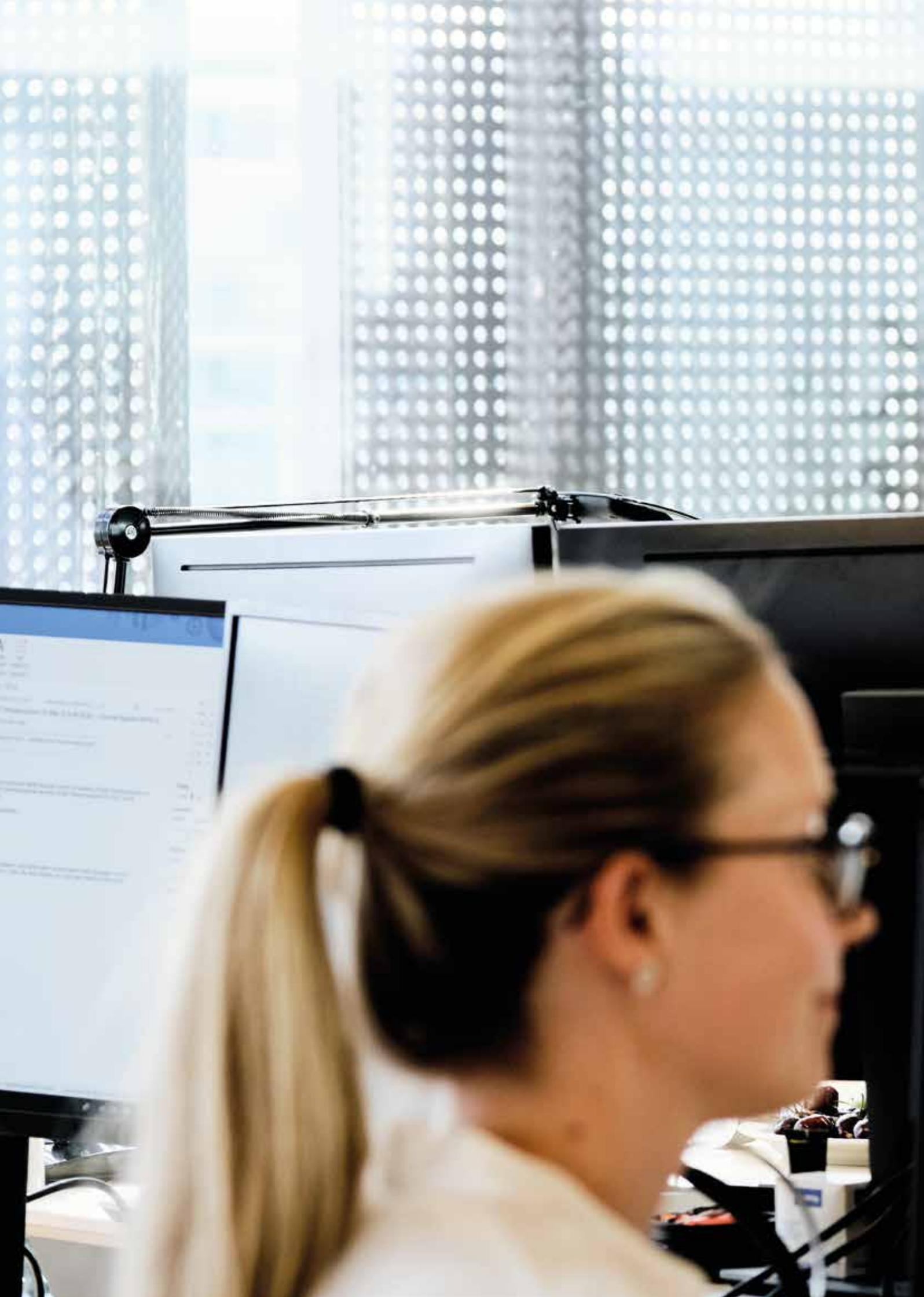
Scrum Master Søren Sperling, født 1967

Medlem af bestyrelsen i Sampension Administrationsselskab A/S

Direktion**Adm. direktør Hasse Jørgensen, født 1962**

Adm. direktør i Sampension Administrationsselskab A/S
Adm. direktør i Arkitekternes Pensionskasse
Adm. direktør i Pensionskassen for Jordbrugsakademikere og Dyr læger
Adm. direktør i Pensionskassen for teknikum- og diplomingeniører
Direktør i Komplementarejendomsselskabet Sorte Hest ApS
Medlem af bestyrelsen i Refshaleøen Holding A/S (inkl. et datterselskab)
Medlem af bestyrelsen i Forsikring & Pension
Medlem af bestyrelsen i Finansforeningen

Koncern- og årsregnskab

3

Koncern- og moderselskabsregnskab	33
Egenkapitalopgørelse	36
Noter til regnskabet	37
Kapitalandele	65
Ledelsespåtegning	67
Intern revisions revisionspåtegning	68
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	69
Nøgletalsdefinitioner	73

Koncern- og moderselskabsregnskab

Note	RESULTATOPGØRELSE Mio. kr.	KONCERN		MODERSELSKAB	
		2019	2018	2019	2018
2	Bruttopræmier	10.129	9.251	10.129	9.251
	Afgivne forsikringspræmier	0	-1	0	-1
	Præmier f.e.r., i alt	10.129	9.250	10.129	9.250
	Indtægter fra kapitalandele i tilknyttede virksomheder	0	0	11.617	-553
	Indtægter fra kapitalandele i associerede virksomheder	154	285	69	56
	Indtægter af investeringsejendomme og andre materielle investeringsaktiver	309	258	0	0
3	Renteindtægter og udbytter mv.	5.130	5.078	3.688	3.702
4	Kursreguleringer	16.858	-7.660	3.727	-4.694
	Renteudgifter	-215	-120	-54	-39
5	Administrationsomkostninger ifm. investeringsvirksomhed	-713	-552	-300	-221
	Investeringsafkast, i alt	21.524	-2.712	18.747	-1.749
	Pensionsafkastskat	-3.487	93	-3.487	93
6	Udbetalte ydelser	-9.416	-9.107	-9.416	-9.107
	Forsikringsydelse f.e.r., i alt	-9.416	-9.107	-9.416	-9.107
15,16	Ændring i hensættelser f.e.r., i alt	-15.805	1.441	-15.805	1.441
14	Ændring i overskudskapital	55	154	55	154
5	Administrationsomkostninger	-175	-172	-175	-172
	Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r., i alt	-175	-172	-175	-172
	Overført investeringsafkast	-2.884	964	-106	1
	FORSIKRINGSTEKNISK RESULTAT	-58	-88	-58	-88
	Egenkapitalens investeringsafkast	96	41	106	-1
	Minoritetsaktionærens investeringsafkast	2.791	-1.005	0	0
	Andre indtægter	55	38	0	0
	Andre omkostninger	-56	-38	0	0
	RESULTAT FØR SKAT	2.828	-1.051	48	-89
7	Skat	-26	-23	32	24
	ÅRETS RESULTAT	2.802	-1.074	80	-65
	Anden totalindkomst				
	Domicilejendom, værdiregulering	88	6	0	0
	Valutakursforskelle, udenlandske virksomheder	1.355	1.500	1.355	1.500
	Valutakursforskelle, udenlandske virksomheder, minoritetsaktionærens andel	459	406	0	0
	Pensionsafkastskat	-163	-176	-163	-176
	Ændring i hensættelser	-1.186	-1.319	-1.186	-1.319
7	Skat	-19	15	0	16
	ANDEN TOTALINDKOMST, I ALT	533	431	6	20
	ÅRETS SAMLEDE TOTALINDKOMST	3.335	-643	86	-45
	Minoritetsaktionærens andel	-3.249	599	0	0
	MODERSELSKABETS ANDEL AF ÅRETS SAMLEDE TOTALINDKOMST	86	-45	86	-45

Koncern- og moderselskabsregnskab (fortsat)

Note	BALANCE Mio. kr.	KONCERN		MODERSELSKAB	
		2019	2018	2019	2018
	AKTIVER				
	IMMATERIELLE AKTIVER	183	159	0	0
8	Driftsmidler	13	13	0	0
9	Domicilejendom	171	145	0	0
	MATERIELLE AKTIVER, I ALT	185	158	0	0
10	Investerings ejendomme og andre materielle investeringsaktiver	5.621	5.260	0	0
	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	0	0	25.840	23.684
11	Udlån til tilknyttede virksomheder	0	0	1.272	1.212
	Kapitalandele i associerede virksomheder	900	956	245	227
11	Udlån til associerede virksomheder	91	120	91	92
	Investeringer i tilknyttede og associerede virksomheder, i alt	990	1.077	27.447	25.216
	Kapitalandele	39.718	31.289	4.234	3.700
	Investeringsforeningsandele	597	541	468	293
	Obligationer	96.602	93.308	95.885	92.434
	Pantesikrede udlån	126	323	126	323
12	Afledte finansielle instrumenter	45.930	37.348	45.929	37.348
	Indlån i kreditinstitutter	8.814	5.067	8.314	4.653
	Andre finansielle investeringsaktiver, i alt	191.788	167.876	154.957	138.751
	INVESTERINGS AKTIVER, I ALT	198.399	174.213	182.404	163.967
13	INVESTERINGS AKTIVER TILKNYTTET MARKEDSRENTETPRODUKTER	104.150	91.688	100.193	87.883
	Tilgodehavender i forbindelse med direkte og indirekte forsikringskontrakter, i alt	340	317	340	317
	Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder	0	0	1.019	2.402
	Andre tilgodehavender	411	681	115	73
	TILGODEHAVENDER, I ALT	752	998	1.474	2.792
	Aktuelle skatteaktiver	14	22	8	13
7	Udskudte skatteaktiver	48	119	0	0
	Likvide beholdninger	1.519	1.774	1.516	2.072
	Øvrige	3.658	1.384	3.658	1.289
	ANDRE AKTIVER, I ALT	5.239	3.298	5.182	3.375
	Tilgodehavende renter samt optjent leje	3.890	4.088	3.829	4.024
	Andre periodeafgrænsningsposter	308	284	248	241
	PERIODEAFGRÆNSNINGSPOSTER, I ALT	4.198	4.372	4.077	4.266
	AKTIVER, I ALT	313.106	274.886	293.330	262.283

Note	BALANCE Mio. kr.	KONCERN		MODERSELSKAB	
		2019	2018	2019	2018
	PASSIVER				
	Selskabskapital	1	1	1	1
	Andre henlæggelser	254	179	99	93
	Reserver, i alt	254	179	99	93
	Overført overskud	3.402	3.391	3.557	3.477
	Minoritetsaktionærs andel	16.735	10.426	0	0
	EGENKAPITAL, I ALT	20.393	13.998	3.657	3.571
14	Overskudskapital	4.256	4.311	4.256	4.311
	ANSVARLIG LÅNEKAPITAL, I ALT	4.256	4.311	4.256	4.311
15	Hensættelser til gennemsnitsrenteprodukter	116.002	109.785	116.002	109.785
16	Hensættelser til markedsrenteprodukter	95.726	84.722	95.726	84.722
	HENSÆTTELSE TIL FORSIKRINGS- OG INVESTERINGSKONTRAKTER, I ALT	211.727	194.507	211.727	194.507
7	Udskudte skatteforpligtelser	122	202	0	0
	Andre hensættelser	47	27	0	0
	HENSATTE FORPLIGTELSE, I ALT	168	229	0	0
	Gæld i forbindelse med direkte forsikring	72	62	72	62
17	Gæld til kreditinstitutter	23.359	26.471	20.994	24.388
	Gæld til tilknyttede virksomheder	0	0	35	711
	Aktuelle skatteforpligtelser	42	3	0	0
18	Anden gæld	52.864	35.081	52.425	34.569
	GÆLD, I ALT	76.337	61.617	73.527	59.731
	PERIODEAFGRÆNSNINGSPOSTER	225	224	162	162
	PASSIVER, I ALT	313.106	274.886	293.330	262.283

1 ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

19 EVENTUALFORPLIGTELSE

20 PANTSÆTNINGER

21 KONCERNINTERNE TRANSAKTIONER

22 REALISERET RESULTAT FOR RENTE-, OMKOSTNINGS- OG RISIKOGRUPPER

23 FINANSIELLE INSTRUMENTER INDREGNET TIL DAGSVÆRDI

24 OVERSIGT OVER BEHOLDNINGER OG AFKAST

25 MARKEDSRENTEPRODUKT, AFKAST MV. PR. INVESTERINGSPROFIL

26 SUPPLERENDE NØGLETAL FOR PRODUKTER

27 5 ÅRS HOVEDTAL FOR KONCERN OG 5 ÅRS HOVED- OG NØGLETAL FOR MODERSELSKAB

28 RISIKOSTYRING

Egenkapitalopgørelse

Mio. kr.	Selskabs- kapital	Valutakurs- regulering	Domicil	Overført resultat	Minoritets- andele	I alt
MODERSELSKAB						
Egenkapital 1. januar 2018	1	73	0	3.542	0	3.616
Årets resultat	-	-	-	-65	-	-65
Anden totalindkomst	-	20	-	-	-	20
Egenkapital 31. december 2018	1	93	0	3.477	0	3.571
Periodens resultat	-	-	-	80	-	80
Anden totalindkomst	-	6	-	-	-	6
Egenkapital 31. december 2019	1	99	0	3.557	0	3.657
KONCERN						
Egenkapital 1. januar 2018	1	72	82	3.460	11.568	15.184
Årets resultat	-	-	-	-70	-1.005	-1.075
Anden totalindkomst	-	20	4	-	406	431
Minoritetsandele - nettotilgang	-	-	-	-	-543	-543
Egenkapital 31. december 2018	1	92	87	3.391	10.426	13.998
Periodens resultat	-	-	-	11	2.791	2.801
Anden totalindkomst	-	6	69	-	459	533
Minoritetsandele - nettotilgang	-	-	-	-	3.060	3.060
Egenkapital 31. december 2019	1	99	155	3.402	16.735	20.393
Kapitalgrundlag					31.12.2019	31.12.2018
Egenkapital					3.657	3.571
Overskudskapital					4.256	4.311
Immaterielle anlægsaktiver i datterselskab					-183	-159
I alt					7.731	7.723

GENERELT

Koncernens og moderselskabets årsrapport er aflagt i overensstemmelse med Lov om finansiel virksomhed samt Finanstilsynets bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser (regnskabsbekendtgørelsen).

Der er ikke foretaget ændringer i anvendt regnskabspraksis eller skøn i forhold til sidste år.

Oplysning om aktiver og forpligtelses placering i dagsværdihierarkiet

Med virkning fra 2019 er der i regnskabsbekendtgørelsen indført nye notekrav, hvor der med udgangspunkt i det såkaldte dagsværdihierarki skal oplyses om de teknikker og data, der er anvendt ved målingen af aktiver og forpligtelser, der er indregnet til dagsværdi.

Dagsværdihierarkiet fastlægger nedenstående tre niveauer for aktiver og forpligtelser, der måles til dagsværdi:

- niveau 1 - måling sker til en offentlig kurs fra et aktivt marked
- niveau 2 - måling sker ud fra input, der i al væsentlighed er observerbare
- niveau 3 - måling sker ud fra input, der i væsentligt omfang ikke er observerbare.

Det er særligt målingen af aktiver i niveau 3, der skal gives oplysning om. Oplysningerne gives for koncernen. Der er ikke krav om sammenligningstal det første år, hvor reglerne anvendes.

Inddeling af aktiver og forpligtelser på dagsværdihierarkiets tre niveauer fremgår af note 23.

Fordeling af realiseret resultat (kontributionsprincip)

De over for Finanstilsynet anmeldte regler for beregning og fordeling af

resultatet mellem egenkapitalen, bonuskapitalen og de forsikrede er følgende:

Egenkapitalen og overskudskapitalen (kapitalgrundlaget) tildeles en forholdsmæssig andel af årets investeringsafkast fratrukket den del, der stammer fra renteafdækningsporteføljen. Endvidere tildeles kapitalgrundlaget resultatet af Sampension Livs forretning i Forenede Gruppeliv.

For de garanterede gennemsnitsrente-kontrakter tildeles kapitalgrundlaget en betaling (risikoforrentning) på 0,5 % af kontraktens depotandele med en grundlagsrente på mindst 4,25 % plus 0,24 % af kontraktens depotandele med en grundlagsrente under 4,25 %. Kapitalgrundlaget tildeles ikke betaling vedrørende ugaranterede kontrakter samt i omkostnings- og risikogrupperne. De forsikrede tildeles resten, svarende til årets realiserede resultat, opgjort i henhold til bekendtgørelse om kontributionsprincippet minus den beregnede tildeling til kapitalgrundlaget.

Generelt om indregning og måling

I resultatopgørelsen indregnes alle årets indtægter i takt med, at de indtjenes, og alle årets omkostninger i takt med, at de afholdes. Alle gevinster og tab, værdireguleringer, afskrivninger, nedskrivninger og tilbageførsel af beløb, der tidligere har været indregnet i resultatopgørelsen, indgår i resultatopgørelsen. Kursreguleringer som følge af omregning fra funktionel valuta til præsenteringsvaluta indregnes dog i anden totalindkomst. Urealiserede opjusteringer på domicilejendomme indregnes ligeledes i anden totalindkomst. Beløb, der indregnes i anden totalindkomst, korrigeres for den skattemæssige effekt.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde koncernen og selskabet, og aktivets værdi kan måles pålideligt. Forpligtelser indregnes i balancen,

når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå koncernen og selskabet, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Finansielle instrumenter og afledte finansielle instrumenter indregnes på handelsdagen.

Der foretages ikke modregning af finansielle aktiver og finansielle forpligtelser med samme modpart, selv om Sampension Liv har ret til det, idet afhændelse af aktivet og afviklingen af forpligtelsen ikke sker samtidigt.

Ved første indregning benyttes kostpris, som svarer til dagsværdi. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser generelt til dagsværdi. Dette er nærmere beskrevet under de enkelte regnskabsposter.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige tab og risici, der fremkommer inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Som målevaluta anvendes danske kroner. Alle andre valutaer anses som fremmed valuta.

Regnskabsmæssige skøn

Ved udarbejdelse af koncernregnskabet og årsregnskabet foretager ledelsen en række skøn og vurderinger om fremtidige forhold, som har indflydelse på den regnskabsmæssige værdi af aktiver og forpligtelser.

De anvendte skøn og vurderinger er baseret på forudsætninger, som ledelsen anser for forsvarlige, men som i sagens natur er usikre og uforudsigelige. Forudsætningerne kan være ufuldstændige, og uforudsete fremtidige begivenheder eller omstændigheder kan opstå.

De områder, hvor ledelsens skøn og vurderinger har den væsentligste effekt på koncern- og årsregnskabet, er:

- hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter og
- investeringsaktiver fastlagt med alternative værdiansættelsesmetoder, der er indplaceret i dagsværdihierarkiets niveau 3.

Værdiansættelsen af hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter er især påvirket af usikkerhed på den indregnede forventede fremtidige levetidstrend, der er fastlagt som Finanstilsynets benchmark.

Prissætningen af investeringsaktiver placeret i dagsværdihierarkiets niveau 3 er pga. illikviditet forbundet med større usikkerhed end mere likvide aktiver placeret i niveau 1 og 2. Ud over usikkerhed knyttet til dagsværdien er der som omtalt under afsnittet om risikostyring en risiko knyttet til, at større salg af illikvide aktiver over en kort tidsperiode ikke kan ske til samme priser som mindre salg. Sampension Liv er dog ikke i praksis udsat for en nævneværdig risiko for at skulle sælge illikvide aktiver på ufordelagtige vilkår. Beholdningen af de mest likvide aktiver indplaceret i dagsværdihierarkiets niveau 1 overstiger langt de årlige betalingsforpligtelser.

De væsentligste investeringsaktiver placeret i niveau 3 er:

- materielle investeringsaktiver, der omfatter ejendomme, vindmøller samt skov
- noterede kapitalandele, heriblandt private equity-, ejendoms- og skovfonde, samt
- noterede obligationer, heriblandt kreditobligationer og strukturerede obligationer.

Koncernforhold og konsolideringspraksis

Tilknyttede virksomheder indgår i konsolideringen. Koncernregnskabet er udarbejdet på grundlag af årsregnskaber eller anden rapportering for alle de virksomheder, der indgår i konsolideringen, opgjort efter koncernens regnskabspraksis.

Konsolideringen er foretaget ved sammenlægning af ensartede regnskabsposter linje for linje og ved eliminerings af koncernmellemværender samt af koncerninterne indtægter og omkostninger.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder udlignes med moderselskabets andel af den tilknyttede virksomheds regnskabsmæssige indre værdi opgjort ved årets udgang.

Nyerhvervede eller afhændede tilknyttede virksomheder indregnes i koncernregnskabet fra overtagelsestidspunktet henholdsvis indtil afhændelsestidspunktet.

Minoritetsaktionærer

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder, som ikke er 100 % ejede af koncernen, indarbejdes fuldt ud i koncernregnskabet. Minoritetsaktionærernes andele vises på separate linjer i tilknytning til resultatopgørelsen og som en del af egenkapitalen.

Koncerninterne transaktioner

Koncerninterne transaktioner foretages på et skriftligt grundlag og afregnes på markedsbaserede vilkår.

RESULTATOPGØRELSE

Forsikringsteknisk resultat

Præmier f.e.r.

Præmieindtægten vedrører forsikringskontrakter og investeringskontrakter med ret til bonus, som er oprettet i forbindelse med et ansættelsesforhold, samt genforsikringskontrakter vedrørende kommunernes forpligtelser overfor tjenestemænd. Præmieindtægten omfatter årets forfaldne bruttopræmier og indskud. Indtægten er fratrukket arbejdsmarkedsbidrag og genforsikringspræmier.

Forenede Gruppeliv

Sampension Livs gruppelivsforsikringer administreres i Forenede Gruppeliv (FG). FG's årsrapport er pro rata indarbejdet i

årsrapporten på de relevante regnskabsposter.

I regnskabsposten Præmier f.e.r. indgår Sampension Livs andel af bruttopræmierne. I posten Forsikringsydelse f.e.r. indgår Sampension Livs andel af udbetalte ydelser samt gruppelivsbonus udbetalt til ejerselskaberne. Gruppelivsbonus er risikooverskud efter dækning af udgifter til administration, katastroferisici mv.

Investeringsafkast

Indtægter fra kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder

Indtægter fra kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder indeholder koncernens og selskabets forholdsmæssige andel af det samlede resultat efter skat opgjort efter koncernens regnskabspraksis.

I koncernregnskabet indregnes tilknyttede virksomheder fuldt ud, og minoritetsinteresser vises på separate linjer i tilknytning til resultatopgørelsen og som en del af egenkapitalen.

Indtægter af investeringsejendomme og andre materielle investeringsaktiver

Posten indeholder resultat af drift af investeringer i ejendomme og andre materielle investeringsaktiver efter fradrag af omkostninger til administration, men før fradrag af prioritetsrenter. Herudover indgår regulering til dagsværdier for vindmøller.

Renteindtægter og udbytter m.v.

Posten indeholder årets renter fra finansielle investeringsaktiver og likvide beholdninger, indeksregulering af indeksobligationer og modtagne udbytter af kapitalandele, herunder aktier og investeringsfonde. Herudover indgår renteindtægter fra udlån til tilknyttede virksomheder.

Kursreguleringer

Posten omfatter realiserede og urealiserede nettogevinster/-tab på investeringsaktiver, herunder valutakursreguleringer, bortset fra gevinster og tab

vedrørende tilknyttede og associerede virksomheder.

Valutakursreguleringer indeholder værdiregulering, der kan henføres til valutakursforskelle ved omregning til danske kroner.

Aktiver og passiver i fremmed valuta, herunder aktiver og passiver i udenlandske tilknyttede virksomheder, omregnes til danske kroner efter lukkekursen på balancedagen. Transaktioner i året omregnes til transaktionsdagens valutakurs, og såvel realiserede som urealiserede valutakursgevinster og kurstab indregnes i resultatopgørelsen. Resultat i tilknyttede virksomheder omregnes efter gennemsnitskurser. Valutakursreguleringer som følge af omregning fra funktionel valuta til præsentationsvaluta indregnes i anden totalindkomst.

Renteudgifter

Posten renteudgifter indeholder primært årets renteudgifter vedrørende investeringsaktiviteter og prioritetsrenter.

Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed

Posten indeholder vederlag for administration, en andel af direkte afholdte administrationsomkostninger, depotgebyrer, etableringsomkostninger og performance fees vedrørende fonde, samt handelsomkostninger vedrørende værdipapirhandel.

Omkostninger vedrørende fonde mv. indgår i posten i det omfang, der er modtaget oplysninger herom.

Pensionsafkastskat

Posten pensionsafkastskat indeholder både individuel og ufordelt pensionsafkastskat.

Den individuelle pensionsafkastskat beregnes ud fra det afkast, der tilskrives kundernes depoter, idet der dog tages højde for eventuel friholdt værdi.

Den ufordelte pensionsafkastskat beregnes med udgangspunkt i forskellen

mellem kundernes andel af årets investeringsafkast og afkast, som er tilskrevet kundernes depoter, idet der dog tages højde for eventuel friholdt værdi.

Pensionsafkastskat indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat samt eventuelle reguleringer til tidligere års pensionsafkastskat, og på anden totalindkomst med den del, der kan henføres til poster, der indgår her.

Forsikringsydelse f.e.r.

Forsikringsydelse f.e.r. indeholder udbetalte ydelser for direkte og indirekte forsikring efter fradrag for modtaget genforsikringsdækning. Forsikringsydelser indeholder tillige kontant udbetalt gruppelevsbonus.

Ændring i hensættelser f.e.r.

Posten omfatter årets ændring af hensættelser vedrørende både gennemsnitsrenteprodukter og markedsrenteprodukter.

Ændring i overskudskapital

Posten omfatter årets henlæggelse ved overførsel fra egenkapitalen til individuelle særlige bonushensættelser (bonuskapital), udbetaling af bonuskapital til kunder samt bonuskapitalens andel af investeringsafkast samt betaling, jf. kontributionsprincippet, med fradrag af pensionsafkastskat.

Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r.

Forsikringsmæssige driftsomkostninger i moderselskabet omfatter et administrationshonorar i henhold til administrationsaftale med datterselskabet Sampension Administrationsselskab A/S samt direkte afholdte omkostninger. Administrationsomkostningerne er opdelt på forsikringsvirksomhed og investeringsvirksomhed. Administrationsomkostninger for koncernen indeholder endvidere årets afskrivninger på materielle og immaterielle anlægsaktiver.

Overført investeringsafkast

Det forsikringstekniske resultat er fratrukket overført investeringsafkast, der

udgør egenkapitalens og minoritetsaktionærernes investeringsafkast.

Andre indtægter

Andre indtægter omfatter indtægter fra administration for andre virksomheder samt andre indtægter, der ikke kan henføres til forsikringsvirksomheden.

Andre omkostninger

Andre omkostninger omfatter omkostninger i forbindelse med administration af andre virksomheder samt andre omkostninger, der ikke kan henføres til forsikringsvirksomheden.

Skat

Sampension Livsforsikring A/S fungerer som administrationsselskab i relation til afregning af selskabsskat over for myndighederne.

Selskabet er sambeskattet med de danske datterselskaber, hvor selskabet har haft bestemmende indflydelse i året. Der foretages fuld koncernintern fordeling af skat, således at selskabet skal betale for anvendelse af eventuelle negative skattepligtige indkomster fra de sambeskattede selskaber, ligesom selskabet modtager refusion for de sambeskattede selskabers anvendelse af eventuelt skattemæssigt underskud i selskabet. Betaling henholdsvis refusion svarer til værdien af det anvendte skattemæssige underskud. Indkomster i 100 % ejede ejendomsdatterselskaber anses i skattemæssig henseende for indtjent af Sampension Livsforsikring A/S. Den samlede selskabsskat af de danske datterselskabers nationale beskatningsgrundlag indregnes og betales af Sampension Livsforsikring A/S.

Indkomstskat vedrørende enheder, der ikke er omfattet af national sambeskatning, indgår med skat beregnet på grundlag af skattereglerne i de respektive lande.

Skat af årets resultat omfatter såvel beregnet skat af årets skattepligtige indkomst som regulering af udskudt skat.

Aktuel skat er beregnet med udgangspunkt i årets resultat før skat, korrigeret for ikke skattepligtige indtægter og ikke fradragsberettigede omkostninger. Årets skat indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og på anden totalindkomst med den del, der kan henføres til poster, der indgår her.

De sambeskattede selskaber indgår i a conto skatteordningen. Sampension Livsforsikring A/S hæfter som administrationselskab solidarisk med de sambeskattede selskaber for den del af indkomstkatten, a conto skatten og restskatten samt tillæg og renter, der vedrører det enkelte selskab.

ANDEN TOTALINDKOMST

Anden totalindkomst anføres separat i forlængelse af resultatopgørelsen. I anden totalindkomst indgår poster, som føres direkte på egenkapitalen via anden totalindkomst.

Minoritetsaktionærens andel

I tilknytning til resultatopgørelsen og anden totalindkomst angives den del af det samlede totale resultat, som svarer til minoritetsaktionærernes andel af resultatet.

BALANCE

Immaterielle aktiver

It-udviklingsprojekter, der er klart definerede og identificerbare, og hvor den tekniske udnyttelsesgrad, tilstrækkelige ressourcer og en potentiel fremtidig udviklingsmulighed i virksomheden kan påvises, og hvor det er hensigten at anvende projektet, indregnes som immaterielle anlægsaktiver, såfremt der er sikkerhed for, at kapitalværdien af den fremtidige indtjening kan dække administrationsomkostninger samt selve udviklingsomkostningerne.

It-udviklingsprojekter måles ved indregning til kostpris. Kostprisen omfatter omkostninger direkte tilknyttet anskaf-

felsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug. Kostprisen udgøres af omkostninger til materialer, komponenter, underleverandører, eget direkte lønforbrug tillagt faste funktionsomkostninger.

Udviklingsomkostninger, der ikke opfylder kriterierne for indregning i balancen, indregnes som omkostninger i resultatopgørelsen i takt med, at omkostningerne afholdes.

Aktiverede udviklingsomkostninger måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger eller til genindvindingsværdien, såfremt den er lavere.

Aktiverede udviklingsomkostninger afskrives fra tidspunktet for færdiggørelsen lineært over den periode, hvori det forventes at frembringe økonomiske fordele. Afskrivningsperioden udgør dog maksimalt 5 år.

Materielle aktiver

Driftsmidler

Driftsmidler måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Afskrivninger på inventar og it-anlæg foretages lineært over 2-5 år. En eventuel scrapværdi fastsættes ud fra en skønnet salgspris på det forventede afhændelses- eller udskiftningstidspunkt.

Koncernen har alene operationel leasing. Ydelser i forbindelse med operationel leasing og øvrige lejeaftaler indregnes i resultatopgørelsen over kontraktens løbetid. De samlede forpligtelser vedrørende leasing- og lejeaftaler oplyses under noten vedrørende eventualforpligtelser.

Domicilejendom

Koncernens domicilejendom er den kontorejendom, som benyttes af Sampension Administrationselskab A/S.

Domicilejendommen måles til omvurderet værdi med fradrag af akkumulerede afskrivninger og nedskrivninger som følge af værdiforringelser. Den omvurderede værdi opgøres efter DCF-metoden (Discounted cash flow), hvor ejendommens forventede indtægter og omkostninger for en 10-årig budgetperiode.

De væsentligste data ved opgørelsen af dagsværdien for domicilejendommen er diskonteringsrentesatsen, samt antagelser om forventede cash flows fra indtægter og omkostninger, så som huslejeindtægter, baseret på forventet lejeniveau og tomgangsperiode, samt udgifter til vedligeholdelse og terminalværdien ved planlægningsperiodens udløb.

Stigninger i omvurderet værdi indregnes i anden totalindkomst med mindre stigningen modsvarer en værdinedgang, der tidligere er indregnet i resultatopgørelsen. Fald i omvurderet værdi indregnes i resultatopgørelsen med mindre faldet modsvarer en stigning, der tidligere er indregnet i anden totalindkomst. Afskrivninger indregnes i resultatopgørelsen.

Afskrivning på domicilejendommen foretages lineært over 40 år, idet der forudsættes en scrapværdi på 75 % af anskaffelsesværdien.

Investeringsaktiver

Investerings ejendomme

Investerings ejendomme måles ved første indregning til kostpris, der omfatter ejendommens købspris og eventuelle direkte tilknyttede omkostninger. Efterfølgende måles investerings ejendomme til dagsværdi.

For udenlandske boligejendomme fastsættes dagsværdier ud fra offentliggjorte priser ved regelmæssige handler af sammenlignelige ejendomme.

For øvrige investerings ejendomme fastsættes dagsværdier ved hjælp af enten afkastmetoden eller DCF-metoden. Dagsværdier opgøres efter afkastmetoden sker på grundlag af den enkelte ejendoms forventede driftsresultat og

tilhørende afkastkrav, hvor der er justeret for atypiske forhold ved ejendomme. Dagsværdier opgjort efter DCF-metoden sker på grundlag af den enkelte ejendoms forventede cashflows fra indtægter og omkostninger for en relevant planlægningsperiode, terminalværdien ved planlægningsperiodens udløb og en diskonteringsrentekurve modsvarende planlægningsperioden.

Ejendomme, der på balancedagen er planlagt solgt, måles til dagsværdi svarende til den forventede salgspris med fradrag af eventuelle omkostninger forbundet med salget.

Investeringer i andre materielle investeringsaktiver

Investeringer i andre materielle investeringsaktiver består af vindmøller og skov, hvor dagsværdier fastsættes med DCF-metoden for det enkelte aktiv på grundlag af cashflows fra forventede indtægter og omkostninger inden for en relevant investeringshorisont og en diskonteringsrentekurve modsvarende investeringshorisonten.

Ved køb og salg af andre materielle investeringsaktiver sker tilgangen respektive afgang ved aftalens indgåelse.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Virksomheder, hvor Sampension Livsforsikring A/S har bestemmende indflydelse, indgår som tilknyttede virksomheder. Som udgangspunkt anses virksomheder, hvor koncernen besidder mere end 50 % af stemmerettighederne, som tilknyttede virksomheder. Det afgørende er dog, hvorvidt der er tale om reel indflydelse, og dette vurderes for de enkelte virksomheder ud fra muligheden for at påvirke aktiviteter, ledelsesstruktur, økonomiske dispositioner og risikoforhold.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder måles til den forholdsmæssige andel af den regnskabsmæssige indre værdi i henhold til virksomhedernes senest aflagte årsrapport eller anden rapportering, opgjort efter koncernens regnskabspraksis.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder, som ikke er 100 % ejede af Sampension Livsforsikring A/S, indarbejdes fuldt ud i koncernregnskabet. Minoritetsinteresser vises på separate linjer i tilknytning til resultatopgørelsen og som en del af egenkapitalen.

Udlån til tilknyttede virksomheder

Koncerninterne lån ydes på markedsvilkår og i henhold til skriftlige aftaler. Koncerninterne lån måles til en skønnet dagsværdi på balancedagen.

Kapitalandele i associerede virksomheder

Virksomheder, hvor Sampension koncernen har betydelig men ikke bestemmen- de indflydelse, indgår som associerede virksomheder. Som udgangspunkt anses virksomheder, hvor koncernen besidder mellem 20 % og 50 % af stemmerettighederne som associerede virksomheder. Det afgørende er dog, hvorvidt der er tale om reel indflydelse, og dette vurderes for de enkelte virksomheder ud fra muligheden for at påvirke aktiviteter, ledelsesstruktur, økonomiske dispositioner og risikoforhold.

Kapitalandele i associerede virksomheder måles til den forholdsmæssige andel af den regnskabsmæssige indre værdi i henhold til virksomhedernes senest af- lagte årsrapport eller perioderegnskab. Kapitalandele justeres derudover for efterfølgende kapitaludvidelser, kapitalnedsættelser og udbytte indtil status- tidspunktet. Endvidere værdireguleres kapitalandele diskretionært, hvis det skønnes, at den justerede indre værdi ikke afspejler andelenes dagsværdi.

Udlån til associerede virksomheder

Udlån til associerede virksomheder ydes på markedsvilkår og i henhold til skrift- lige aftaler. Udlån måles til en skønnet dagsværdi på balancedagen. Værdiregu- leringer føres i resultatopgørelsen under kursreguleringer.

Kapitalandele og investeringsforeningsandele

Børsnoterede kapitalandele og investeringsforeningsandele måles til dagsvær-

di på balancedagen. Den svarer normalt til andelenes offentlige pris fastsat på et aktivt marked (lukkekursen).

Unoterede kapitalandele og investeringsforeningsandele måles til en skønnet dagsværdi. Den er ultimo året normalt baseret på tredje kvartals rap- portering fra fund managers justeret for efterfølgende kapitaludvidelser, kapitalnedsættelser og udbytte indtil status- tidspunktet. Endvidere værdireguleres de enkelte andele diskretionært, hvis det skønnes, at den justerede indre værdi ikke afspejler andelenes dagsværdi.

Obligationer

Børsnoterede obligationer måles til dagsværdi på balancedagen. Den svarer normalt til obligationens offentlige pris fastsat på et aktivt marked (lukkekursen). For obligationer, hvor der ikke foreligger en offentlig pris fastsat på et aktivt marked, sker værdiansættelsen på grundlag af enten:

- offentlige priser på sammenlignelige obligationer justeret for eventuelle forskelle
- indikative priser modtaget fra investeringsbanker
- DCF-model på grundlag af skøn over bl.a. diskonteringsrentekurve, risikopræmier, førtidsindfrielse samt omfang af misligholdelse og dividende på bagvedliggende lån.

Dagsværdi af udtrukne obligationer måles til nutidsværdi.

Pantesikrede udlån

Pantesikrede udlån måles til dagsværdi på balancedagen. Værdireguleringer føres i resultatopgørelsen under kursreguleringer.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter måles til dagsværdi på balancedagen. Den fastsættes for børsnoterede instrumenter med en lukkekurs, mens OTC-instrumenters dagsværdi fastsættes med generelt accepterede metoder på grundlag af observerbare markededata.

Værdireguleringer føres i resultatopgørelsen under kursreguleringer.

Indlån i kreditinstitutter

Indlån i kreditinstitutter er aftaleindskud i kreditinstitutter og måles til dagsværdi. Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter

Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter

Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter måles efter samme praksis som beskrevet for selskabets investeringsaktiver ovenfor og specificeres i en note til balanceposten.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til pålydende værdi med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af tab. Nedskrivning til imødegåelse af tab opgøres på grundlag af en individuel vurdering af de enkelte tilgodehavender.

Andre aktiver

Aktuelle skatteaktiver

Aktuelle skatteaktiver vedrører betalt acontoskat og måles til pålydende værdi.

Udskudte skatteaktiver

Udskudt skat indregnes ud fra midlertidige forskelle mellem de regnskabsmæssige og de skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser. Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførbare skattemæssige underskud, måles efter gældende skatteregler og med den skattesats, der forventes at være gældende, når den udskudte skat forventes anvendt, enten ved udligning i skat af fremtidig indkomst eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser. Udskudte skatteaktiver vedrørende uudnyttede skattemæssige underskud indregnes i det omfang det er sandsynligt, at sådanne underskud kan udnyttes ved modregning i overskud i efterfølgende år.

Likvide beholdninger

Likvide beholdninger består af indlån i kreditinstitutter. Likvide beholdninger måles til dagsværdi.

Øvrige

Øvrige består bl.a. af bonusreguleringskonti for gruppelevedordninger.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter tilgodehavende renter og optjent leje samt afholdte omkostninger vedrørende efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til amortiseret kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominal værdi.

Egenkapital

Andre henlæggelser

Andre henlæggelser omfatter valutakursreguleringer som følge af omregning fra funktionel valuta til præsentationsvaluta og urealiserede opskrivninger vedrørende domicilejendommen. Der korrigeres for ændringer i hensættelser, pensionsafkastskat og skat.

Minoritetsaktionærens andel

Posten omfatter minoritetsaktionærens andel af egenkapitalen.

Ansvarlig lånekapital

Overskudskapital

I overskudskapital indgår individuelle særlige bonushensættelser (bonuskapital). Overskudskapital forrentes som egenkapitalen og indgår i kapitalgrundlaget til dækning af solvenskapitalkrav.

Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter

Hensættelser til gennemsnitsrenteprodukter

Gennemsnitsrenteprodukter omfatter forsikringskontrakter, investeringskontrakter med ret til bonus samt genforsikringskontrakter. Forsikringskontrakter samt investeringskontrakter med ret til bonus er direkte forsikring, mens genforsikringskontrakter er indirekte forsikring.

Hensættelserne opgøres til markedsværdi i henhold til principper anmeldt til Finanstilsynet. Ved opgørelse af hensættelserne anvendes den risikofri

rentekurve med volatilitetsjustering, som offentliggøres af EIOPA i henhold til Solvens II direktivet, eller en rentekurve, der ikke afviger væsentligt herfra. Ved opgørelsen anvendes endvidere forudsætninger om dødelighed, invalidehyppighed, omskrivning til fripolice, tilbagekøb og pensioneringstidspunkt fastlagt ud fra selskabets erfaringer og et skøn for forventede fremtidige levetidsforbedringer, der er fastlagt som Finanstilsynets benchmark.

Garanterede ordninger

- direkte og indirekte forsikring

Garanterede ydelser omfatter forpligtelser til at betale ydelser på den del af bestanden, der er omfattet af en ydelsesgaranti. Garanterede ydelser opgøres som nutidsværdien af de ydelser, der er garanteret forsikringen, med tillæg af nutidsværdien af den forventede fremtidige udgift til administration af forsikringen og med fradrag af nutidsværdien af de aftalte fremtidige præmier.

Ugaranterede ordninger

- direkte forsikring

Bonuspotentiale på ugaranterede ydelser omfatter selskabets direkte tegnede ordninger med et gennemsnitsrenteprodukt uden ydelsesgaranti og opgøres som værdien af de aftalte ydelser. Værdien fastsættes efter samme metode, som anvendes for de garanterede ydelser.

Individuelt bonuspotentiale

Individuelt bonuspotentiale omfatter forpligtigelser til at yde bonus. Individuelt bonuspotentiale opgøres som værdien af forsikringstagernes opsparing med fradrag af de garanterede ydelser eller bonuspotentiale på ugaranterede ydelser. Forsikringstagernes andel af et fald i aktivernes værdi indregnes primært ved at nedbringe kollektivt bonuspotentiale, jf. nedenfor. Hvis kollektivt bonuspotentiale ikke kan absorbere faldet i aktivernes værdi, reduceres individuelt bonuspotentiale i henhold til selskabets anmeldte regler for overskudsfordeling.

Kollektivt bonuspotentiale

Kollektivt bonuspotentiale omfatter forsikringstagernes andel af realiserede

---

resultater, der endnu ikke er tilskrevet den enkelte forsikring ifølge kontributionsprincippet.

Gruppelivsforsikring

Hensættelser vedrørende gruppelivsforsikring omfatter Sampension Livs andel af hensættelser i Forenede Gruppeliv. Værdien opgøres efter samme metode, som anvendes for øvrige gennemsnitsrenteprodukter.

Fortjenstmargen

Fortjenstmargen består af nutidsværdien af den forventede fremtidige fortjeneste i de resterende kontraktperioder for forsikringskontrakterne, som selskabet har indgået. Fortjenstmargen på selskabets livsforsikringskontrakterne udgør nul, da al fortjeneste tilgår kunderne.

Risikomargen

Hensættelserne for bestanden af garanterede ordninger og ugaranteret direkte forsikring tillægges en risikomargen. Risikomargen er det beløb, som forventes at skulle betales til en anden forsikringsvirksomhed for at overtage risikoen for, at omkostningerne ved at afvikle bestanden af forsikrings- og investeringskontrakter afviger fra den opgjorte nutidsværdi af de forventede betalingsstrømme. Risikomargen beregnes efter Cost of Capital-metoden.

Ugaranterede ordninger – indirekte forsikring

Hensættelserne for indirekte tegnede ordninger uden ydelsesgaranti opgøres som summen af depoterne hørende til arbejdsgivere, som har valgt denne genforsikringsmodel. Såfremt de ufordelte midler for disse ordninger bliver negative, reduceres hensættelserne med et tilsvarende beløb.

Hensættelser til markedsrenteprodukter

Hensættelser til markedsrenteprodukter opgøres til markedsværdien af de modsvarende aktiver.

Hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser indregnes, når selskabet som følge af en begivenhed

indtruffet senest på balancedagen har en retslig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at der må afgives økonomiske fordele for at indfri forpligtelsen.

Udskudte skatteforpligtelser

Udskudt skat indregnes ud fra midlertidige forskelle mellem de regnskabsmæssige og de skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser. Udskudte skatteforpligtelser måles efter gældende skatteregler og med den skattesats, der forventes at være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat.

Andre hensættelser

Lovpligtige hensættelser i henhold til leje- og boligreguleringslov afsættes i balancen og udgiftsføres i resultatopgørelsen. Årets faktisk afholdte omkostninger posteres direkte på de i balancen optagne hensættelseskonti, og eventuelt merforbrug indgår i resultatopgørelsen.

Gæld

Gæld til kreditinstitutter

Gæld til kreditinstitutter omfatter blandt andet gæld vedrørende repoforretninger. Repoforretninger, som er solgte værdipapirer, hvor der samtidig med salget er indgået aftale om tilbagekøb, indregnes i balancen, som om værdipapirerne fortsat var en del af beholdningen. Det modtagne vederlag indregnes som gæld til kreditinstitutter og måles til dagsværdi.

Gæld til kreditinstitutter vedrørende investeringer i ejendomme og andre materielle investeringsaktiver indregnes ved låneoptagelsen til det modtagne provenu med fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. I efterfølgende perioder måles de finansielle forpligtelser til dagsværdi. Værdireguleringen indgår i resultatopgørelsen.

Andre gældsforpligtelser

Andre gældsforpligtelser, der blandt andet omfatter gæld i forbindelse med direkte forsikring, modtagne deposita, aktuelle skatteforpligtelser og gæld til tilknyttede og associerede virksomheder,

måles til amortiseret kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominel værdi.

Anden gæld

Anden gæld, der omfatter gæld vedrørende obligationskøb som følge af handler med lang valør samt afledte finansielle instrumenter, måles til dagsværdi. Posten indeholder også feriepengeforpligtelser samt andre hensatte personaleforpligtelser. Forpligtelserne måles til amortiseret kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominel værdi. Hvis forventet forfaldstid er ud over et år fra balancedagen, tilbagediskonteres til nutidsværdi.

Periodeafgrænsningsposter

Under periodeafgrænsningsposter indregnes under passiver modtagne betalinger vedrørende indtægter i efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til amortiseret kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominel værdi.

HOVED- OG NØGLETAL

Selskabets hoved- og nøgletal udarbejdes efter reglerne i bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser. For yderligere oplysninger henvises til Nøgletalsdefinitioner side 73. Der udarbejdes ikke nøgletal for koncernen, da denne kun omfatter ét livsforsikrings-selskab.

Noter til regnskabet (fortsat)

Note	Mio. kr.	KONCERN		MODERSELSKAB	
		2019	2018	2019	2018
2	Bruttopræmier				
	Præmier	4.782	4.605	4.782	4.605
	Gruppelivskontrakter	2.801	2.478	2.801	2.478
	Indskud	1.769	1.466	1.769	1.466
	Præmier, direkte forsikring	9.352	8.549	9.352	8.549
	Præmier, indirekte forsikring	777	702	777	702
	Bruttopræmier, i alt	10.129	9.251	10.129	9.251
	Præmien for direkte forsikring kan fordeles således				
	Forsikringer tegnet i ansættelsesforhold	6.551	6.071	6.551	6.071
	Gruppelivsforsikringer	2.801	2.478	2.801	2.478
	I alt	9.352	8.549	9.352	8.549
	Forsikringer med bonusordning	3.457	3.067	3.457	3.067
	Markedsrenteprodukter	5.895	5.482	5.895	5.482
	I alt	9.352	8.549	9.352	8.549
	Præmien fordelt efter forsikringstagers bopæl				
	Danmark	9.326	8.522	9.326	8.522
	Andre EU-lande	24	24	24	24
	Øvrige lande	2	3	2	3
	I alt	9.352	8.549	9.352	8.549
	Antal forsikrede, hvor forsikrings- og investeringskontrakter er tegnet som led i ansættelsesforhold (i tusinde)	284	278	284	278
	Heraf antal forsikrede med markedsrente kontrakter (i tusinde)	198	189	198	189
	Antal gruppelivsforsikringer (i tusinde)	758	714	758	714
3	Renteindtægter og udbytter mv.				
	Udbytte af kapitalandele	1.657	1.512	285	248
	Udbytte af investeringsforeningsandele	4	63	4	63
	Renter af obligationer	2.134	2.034	2.084	1.892
	Renter af pantsikrede udlån	13	20	13	20
	Renter fra tilknyttede virksomheder	0	0	41	61
	Øvrige renteindtægter	162	48	100	18
	Indeksregulering	12	328	12	328
	Renteafdækningsinstrumenter	1.148	1.073	1.148	1.073
	Renteindtægter og udbytter mv., i alt	5.130	5.078	3.688	3.702
4	Kursreguleringer				
	Investeringsejendomme og andre materielle investeringsaktiver	795	814	0	0
	Kapitalandele	13.528	-4.420	1.301	-655
	Investeringsforeningsandele	150	-105	129	-103
	Obligationer	2.916	-505	2.880	-525
	Pantsikrede udlån	15	-22	15	-21
	Afledte finansielle instrumenter	-570	-3.446	-653	-3.404
	Indlån i kreditinstitutter	16	27	8	25
	Øvrigt	7	-3	48	-10
	Kursreguleringer, i alt	16.858	-7.660	3.727	-4.694

Note	Mio. kr.	KONCERN 2019	KONCERN 2018
5	Administrationsomkostninger		
	Alle medarbejdere er ansat i og aflønnes af Sampension Administrationselskab A/S, som moderselskabet har indgået administrationsaftale med. Administrerende direktør, ansvarshavende aktuar samt ansatte i kontrolfunktioner er endvidere ansat i moderselskabet. I administrationsomkostninger ifm. forsikrings- og investeringsvirksomhed indgår følgende personaleudgifter:		
	Løn	-230	-214
	Pension	-39	-37
	Andre udgifter til social sikring	-2	-1
	Lønsumsafgift mv.	-40	-35
	Personaleudgifter, i alt	-311	-287
	Gennemsnitlig antal heltidsbeskæftigede	303	289
	Vederlag til direktion, bestyrelse og væsentlige risikotagere		
	Vederlag til direktion og ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på virksomhedens risikoprofil, er fordelt efter ejerandele til de enheder, der indgår i og ejer administrationsfællesskabet Sampension Administrationselskab A/S. Sampension Livsforsikring A/S ejer 88 % (I 2018 94 %) af Sampension Administrationselskab A/S. Sampension Livsforsikring A/S' andel af administrerende direktør Hasse Jørgensens samlede vederlag på 6,1 mio. kr. (2018: 5,9 mio. kr.) udgør 5,5 mio. kr. (2018: 5,6 mio. kr.).		
	Bestyrelseshonorarer		
	Jørn Pedersen (indtrådt 16.04.2018)	-0,32	-0,24
	Anker Boye (udtrådt 16.04.2018)	-	-0,08
	Kim Simonsen	-0,28	-0,27
	Anne Mette Barfod	-0,19	-0,19
	Rita Bundgaard	-0,13	-0,12
	Martin Damm (indtrådt 16.04.2018)	-0,13	-0,09
	René Nielsen (indtrådt 26.01.2018)	-0,13	-0,12
	Torben Henning Nielsen	-0,23	-0,23
	Bodil Marie Otto	-0,13	-0,12
	Johnny Søstrup (udtrådt 16.04.2018)	-	-0,03
	Hans Christen Østerby	-0,13	-0,12
	Christian Dorow (udtrådt 16.04.2018)	-	-0,03
	John Helle	-0,13	-0,12
	Bjørn Kroghsbo (udtrådt 16.04.2018)	-	-0,03
	Morten Lundsgaard	-0,13	-0,12
	Majbritt Pedersen	-0,13	-0,12
	Annett Schultz (indtrådt 16.04.2018)	-0,13	-0,09
	Søren Sperling (indtrådt 16.04.2018)	-0,13	-0,09
		-2,28	-2,25
	Antal personer	14	14
	Fast løn inkl. pension til ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på virksomhedens risikoprofil *)	-14,25	-13,67
	Antal personer	8	8

*) Oplysninger om variabel løn, herunder oplysning om fordeling af variabel løn på tildelte, udbetalte og udskudte dele samt om fordeling på kontanter og efterstillet gæld er udeladt, da det ville medføre oplysning om enkeltpersoners individuelle løn.

Der er ikke fastsat særlige incitamentsprogrammer for ledelsen eller udbetalt variabel løn til ledelsen, og der er heller ikke pensionsforpligtelser udover løbende pensionsbidrag, som indgår i ovennævnte omkostninger.

Der er ikke tildelt eller udbetalt nyansættelses- eller fratrædelsesgodtgørelser til direktion, bestyrelse eller ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på virksomhedens risikoprofil.

I henhold til "Bekendtgørelse om lønpolitik og aflønning i forsikringsselskaber og forsikringsholdingvirksomheder" er der offentliggjort en række oplysninger vedrørende lønpolitik mv. Disse oplysninger fremgår af selskabets hjemmeside på følgende adresse: sampension.dk/bestyrelse

Note 5 fortsættes næste side

Noter til regnskabet (fortsat)

Note 5 fortsat

Note	Mio. kr.	KONCERN		MODERSELSKAB	
		2019	2018	2019	2018
Samlet honorar til generalforsamlingsvalgte revisorer					
PricewaterhouseCoopers, Statsautoriseret Revisionspartnerselskab					
	Lovpligtig revision af årsregnskabet	-1,58	-1,51	-0,64	-0,54
	Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	-0,05	-0,10	-0,05	-0,07
	Skatterådgivning	-1,24	-0,56	-0,92	-0,15
	Andre ydelser	-2,54	-1,22	0,00	-0,03
		-5,40	-3,39	-1,60	-0,79

Ud over de nævnte honorarer er der afholdt udgifter til koncernens interne revision.

De angivne beløb er eksklusive udenlandske netværksevirkomheder. Alle beløb er angivet inkl. moms.

PricewaterhouseCoopers Statsautoriseret Revisionspartnerselskab har ud over lovpligtig revision af koncern og årsregnskaber samt afgivelse af øvrige lovpligtige erklæringer med sikkerhed ydet assistance med depositaryydelser for koncernselskaber, assistance med digital indberetning af årsrapporter for enkelte datterselskaber, ydet generel regnskabsmæssig rådgivning samt afgivet skatteopinions i forbindelse med investeringer. Der er tillige afgivet erklæring om AOP & AOK, ydet skatte-, moms- og afgiftsmæssig rådgivning, foretaget skattemæssigt review af indkomstopgørelser og ydet projektassistance i forbindelse med overtagelsen af administrationen af ISP Pension samt udarbejdet rapport vedrørende it-sikkerhed og assistance med analyse af optimering af processer og arbejdsgange for nøgleprocesser.

6 Udbetalte ydelser					
	Forsikringssummer ved død	-337	-284	-337	-284
	Forsikringssummer ved kritisk sygdom	-284	-245	-284	-245
	Forsikringssummer ved invaliditet	-54	-52	-54	-52
	Forsikringssummer ved udløb	-77	-85	-77	-85
	Pensions- og renteydelser	-3.190	-3.057	-3.190	-3.057
	Tilbagekøb mv.	-1.625	-1.597	-1.625	-1.597
	Kontant udbetalte bonusbeløb	-1.920	-1.929	-1.920	-1.929
	Ydelser, direkte forsikring	-7.486	-7.247	-7.486	-7.247
	Ydelser, indirekte forsikring	-1.930	-1.859	-1.930	-1.859
	Udbetalte ydelser, i alt	-9.416	-9.107	-9.416	-9.107
7 Skat					
	Aktuel skat	-40	-35	0	0
	Ændring af udskudt skat, ordinær	16	65	0	29
	Regulering vedrørende tidligere år, aktuel skat	63	5	31	5
	Regulering vedrørende tidligere år, udskudt skat	-22	-15	0	-5
	Anden betalt skat mv.	-43	-38	1	0
	Nedskrivning af udskudt skatteaktiv	0	-5	0	-5
	Skat resultatopgørelse, i alt	-26	-23	32	24
	Skat af poster under anden totalindkomst				
	Domicilejendom, værdiregulering	-18	-1	0	0
	Valutakursforskelle, udenlandske virksomheder	-298	-313	-298	-313
	Pensionsafkastskat	36	39	36	39
	Ændring i kollektivt bonuspotentiale	261	290	261	290
	Skat, anden totalindkomst	-19	15	0	16
	Skatteafstemning				
	Resultat før skat	2.828	-1.051	48	-89
	Anden totalindkomst før skat	553	416	6	4
	Beregnet skat, 22,0 %	-744	140	-12	19
	Ikke skattepligtige indtægter og ikke fradragsberettigede udgifter mv.	700	-95	2	4
	Andet	-43	-38	9	23
	Regulering vedrørende tidligere år	41	-10	31	-1
	Nedskrivning af udskudt skatteaktiv	0	-5	0	-5
		-46	-8	31	40

Note 7 fortsat

Note	Mio. kr.	KONCERN		MODERSELSKAB	
		2019	2018	2019	2018
	Udskudte skatteaktiver				
	Grunde og bygninger	-46	-76	-46	-66
	Energianlæg	-118	-126	0	0
	Skat af PAL	-437	-140	-437	-140
	It-aktiver	42	52	0	0
	Andet	3	1	0	0
	Skattemæssigt underskud	1.621	1.235	1.621	1.235
	Nedskrivning af udskudt skatteaktiv	-1.138	-1.029	-1.138	-1.029
	Hensættelser til skatter, i alt	-74	-83	0	0
	Heraf udskudte skatteaktiver	48	119	0	0
	Heraf udskudte skatteforpligtelser	-122	-202	0	0
8	Driftsmidler				
	Kostpris pr. 1. januar	22	33	0	0
	Tilgang i årets løb, herunder forbedringer	4	6	0	0
	Afgang i årets løb	0	-16	0	0
	Kostpris pr. 31. december	26	22	0	0
	Ned- og afskrivninger pr. 1. januar	-9	-24	0	0
	Årets afskrivninger	-4	-1	0	0
	Tilbageførte afskrivninger	0	16	0	0
	Ned- og afskrivninger pr. 31. december	-13	-9	0	0
	Bogført værdi pr. 31. december	13	13	0	0
9	Domicilejendom				
	Anskaffelsessum pr. 1. januar	287	287	0	0
	Anskaffelsessum pr. 31. december	287	287	0	0
	Opskrivninger pr. 1. januar	110	104	0	0
	Korrektion tidligere år	0	0	0	0
	Årets opskrivninger indregnet i anden totalindkomst	88	6	0	0
	Opskrivninger pr. 31. december	198	110	0	0
	Afskrivninger pr. 1. januar	-26	-24	0	0
	Korrektion tidligere år	0	0	0	0
	Årets afskrivninger	-2	-2	0	0
	Afskrivninger pr. 31. december	-28	-26	0	0
	Omvurderet værdi pr. 31. december	457	371	0	0
	Dagsværdi indgår i posten Domicilejendom	171	145	0	0
	Dagsværdi indgår i posten Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter, jf. note 13	286	226	0	0
	Der er indhentet vurderingserklæringer fra eksterne eksperter.				
	Afkastprocent benyttet ved fastsættelse af ejendommens dagsværdi	3,56	4,40	-	-

Noter til regnskabet (fortsat)

Note	Mio. kr.	KONCERN		MODERSELSKAB	
		2019	2018	2019	2018
10	Investeringsejendomme og andre materielle investeringsaktiver				
	Investeringsejendomme				
	Dagsværdi primo	11.945	9.361	0	0
	Korrektion tidligere år	-8	91	0	0
	Tilgang i årets løb	929	3.128	0	0
	Afgang i årets løb	-500	-1.433	0	0
	Årets værdireguleringer til dagsværdi	735	798	0	0
	Dagsværdi ultimo	13.102	11.945	0	0
	Andre materielle investeringsaktiver, dagsværdi	1.880	1.501	0	0
	Investeringsejendomme og andre materielle investeringsaktiver, dagsværdi i alt	14.982	13.446	0	0
	Dagsværdi indgår i posten Investeringsejendomme og andre materielle investeringsaktiver	5.621	5.260	0	0
	Dagsværdi indgår i posten Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter, jf. note 13	9.362	8.186	0	0
	For hovedparten af investeringsejendomme er der indhentet vurderingserklæringer fra eksterne eksperter.				
	Gennemsnitlige diskonteringsrentesatser benyttet ved fastsættelsen af de enkelte typer af investeringsejendommers dagsværdi:				
	Boligejendomme	2,87	2,79	-	-
	Ældreboligejendomme	3,35	4,86	-	-
	Erhvervsnejendomme	5,97	6,15	-	-
	Ungdomsboliger	3,65	3,79	-	-
	Blandet ejendom	5,41	5,42	-	-
	Udenlandske ejendomme	5,41	6,38	-	-
	Vægtet gennemsnit af diskonteringsrentesatser	4,32	4,66	-	-
11	Udlån til tilknyttede og associerede virksomheder				
	Tilknyttede virksomheder				
	Fallcorner BV, Holland	-	-	211	212
	KP CE s.a., Frankrig	-	-	167	167
	Sampension KP International A/S, Danmark	-	-	688	634
	Sampension KP Danmark, Danmark	-	-	434	434
	Sampension Renewables P/S, Danmark	-	-	144	106
	Udlån tilknyttede virksomheder, i alt	-	-	1.645	1.553
	Indgår i posten Udlån til tilknyttede virksomheder	-	-	1.272	1.212
	Indgår i posten Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter, jf. note 13	-	-	373	341

Note 11 fortsættes næste side

Note 11 fortsat

Note	Mio. kr.	KONCERN		MODERSELSKAB	
		2019	2018	2019	2018
Associerede virksomheder					
	OPP Slagelse Sygehus P/S, Danmark	91	96	91	96
	OPP Retten i Svendborg P/S, Danmark	19	19	19	19
	OPP Vejle P/S, Danmark	116	122	116	122
	Ejendomselskabet Vodroffsvej 26 P/S, Danmark	0	72	0	0
	OPP HoldCo ApS	17	0	17	0
Udlån associerede virksomheder, i alt		242	308	242	237
Indgår i posten Udlån til associerede virksomheder		91	120	91	92
Indgår i posten Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter, jf. note 13		151	188	151	144

Herudover er der udlån fra tilknyttede virksomheder til disse selskabers dattervirksomheder, hvor der ikke er risiko for moderselskabet.

12 Afledte finansielle instrumenter				
2019	Positiv dagsværdi	Negativ dagsværdi	Positiv dagsværdi	Negativ dagsværdi
Renteafdækningsinstrumenter mv.:				
Renteswaps	46.803	35.506	46.802	35.506
TRS	5	0	5	0
Caps/floors	168	226	168	226
Swaptions	415	461	415	461
CDS'er	152	0	152	0
Option på futures	2	37	2	37
Renteafdækningsinstrumenter, i alt	47.545	36.230	47.544	36.230
Valutabaserede afledte finansielle instrumenter	598	1.003	598	999
TRS Equity	21		21	
Afledte finansielle instrumenter, i alt	48.164	37.234	48.163	37.229
Dagsværdi indgår i posten Afledte finansielle instrumenter	45.930		45.929	
Dagsværdi indgår i posten Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter, jf. note 13	2.234		2.234	
Dagsværdi indgår i posten Anden gæld, jf. note 18		37.234		37.229
Bogført værdi, netto (aktiv)	10.930		10.933	
Mio. kr.	2019	2018	2019	2018

Der er indgået aftaler om sikkerhedsstillelse for afledte finansielle instrumenter.

Selskabet har modtaget sikkerhedsstillelse i form af likvide obligationer svarende til en dagsværdi på	22.552	17.600	22.552	17.600
Selskabet har stillet sikkerhed i form af likvide obligationer svarende til en dagsværdi på	-7.964	-6.443	-7.964	-6.443
Collateral, netto (aktiv)	14.588	11.157	14.588	11.157

Herudover er der til effektiv porteføljestyling i markedsrentemiljøet anvendt aktiefutures med en samlet eksponering på -1.497 mio.kr. (2018: 3.008 mio. kr.) og i gennemsnitsmiljøet -575 mio. kr. (2018: 1.248 mio. kr.). Til afdækning af renterisiko på obligationsbeholdningen er der anvendt obligationsfutures med en samlet eksponering på -3.107 mio. kr. i markedsrente (2018: -5.002 mio. kr.) og -7.597 mio. kr. i gennemsnitsrente (2018: -11.737 mio. kr.). Da der foretages løbende afregning af gevinst/tab, er dagsværdien nul.

Note 12 fortsættes næste side

Noter til regnskabet (fortsat)

Note 12 fortsat

Note	Mio. kr.	KONCERN		MODERSELSKAB	
		Positiv dagsværdi	Negativ dagsværdi	Positiv dagsværdi	Negativ dagsværdi
2018					
Renteafdækningsinstrumenter mv.:					
Renteswaps		37.578	29.656	37.578	29.656
TRS		5	0	5	0
CAP's		225	302	225	302
Swaptions		383	335	383	335
CDS'er		172	0	172	0
Renteafdækningsinstrumenter, i alt		38.363	30.294	38.363	30.294
Valutabaserede afledte finansielle instrumenter		456	930	456	921
Afledte finansielle instrumenter, i alt		38.819	31.223	38.819	31.215
Dagsværdi indgår i posten Afledte finansielle instrumenter		37.348		37.348	
Dagsværdi indgår i posten Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter, jf. note 13		1.471		1.471	
Dagsværdi indgår i posten Anden gæld, jf. note 18			31.223		31.215
Bogført værdi, netto (aktiv)		7.596		7.604	
Mio. kr.		2019	2018	2019	2018
13 Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter					
3 i 1 Livspension					
Domicilejendom		286	226	0	0
Investeringsaktiver og andre materielle investeringer		9.362	8.186	0	0
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder		0	0	51.293	43.166
Udlån til tilknyttede virksomheder		0	0	373	341
Kapitalandele i associerede virksomheder		1.498	1.492	406	354
Udlån til associerede virksomheder		151	188	151	144
Kapitalandele		48.686	40.512	6.500	5.397
Investeringsforeningsandele		644	455	644	455
Obligationer		38.131	35.379	37.397	34.679
Pantesikrede udlån		162	301	162	301
Øvrige		3	0	0	0
Indlån i kreditinstitutter		2.843	3.351	883	1.450
Afledte finansielle instrumenter, jf. note 12		2.234	1.471	2.234	1.471
Investeringsaktiver, i alt		104.000	91.561	100.044	87.758
Linkpension					
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder		0	0	52	49
Kapitalandele		29	25	2	1
Investeringsforeningsandele		118	98	95	75
Indlån i kreditinstitutter		1	1	0	0
Obligationer		2	2	0	0
Investeringsaktiver, i alt		150	127	149	125
Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter, i alt		104.150	91.688	100.193	87.883
14 Overskudskapital					
Overskudskapital primo		4.311	4.465	4.311	4.465
Udbetalt til kunder		-187	-181	-187	-181
Afkast for året		132	46	132	46
Overført fra egenkapital		1	-19	1	-19
Skyldig PAL		0	-2	0	-2
Overskudskapital, i alt		4.256	4.311	4.256	4.311

Note	Mio. kr.	KONCERN		MODERSELSKAB	
		2019	2018	2019	2018
15	Hensættelser til gennemsnitsrenteprodukter				
	Ændringen i hensættelserne specificeres således				
	Forsikringshensættelser primo	109.785	111.790	109.785	111.790
	Kollektivt bonuspotentiale primo	-14.139	-16.173	-14.139	-16.173
	Risikomargen dækket af kollektivt bonuspotentiale primo	-215	-196	-215	-196
	Akkumuleret værdiregulering primo	-24.283	-24.045	-24.283	-24.045
	Retrospektive hensættelser primo	71.148	71.376	71.148	71.376
	Bruttopræmier	4.234	3.768	4.234	3.768
	Afkasttilskrivning før PAL	3.497	2.786	3.497	2.786
	PAL heraf	-358	-259	-358	-259
	Depottilskud ifm. grundlagskonvertering	18.096	0	18.096	0
	PAL heraf	-2.686	0	-2.686	0
	Overført mellem klasse I og klasse III	-10	-187	-10	-187
	Forsikringsydelser	-6.481	-6.263	-6.481	-6.263
	Omkostningsbidrag efter tilskrivning af omkostningsbonus	-173	-166	-173	-166
	Risikogevinst efter tilskrivning af risikobonus	-107	-96	-107	-96
	Kvoteforskydning Forenede Gruppeliv	163	37	163	37
	Andet	104	152	104	152
	Retrospektive hensættelser ultimo	87.426	71.148	87.426	71.148
	Akkumuleret værdiregulering ultimo	17.008	24.283	17.008	24.283
	Kollektivt bonuspotentiale ultimo	11.529	14.139	11.529	14.139
	Risikomargen dækket af kollektivt bonuspotentiale ultimo	39	215	39	215
	Hensættelser ultimo	116.002	109.785	116.002	109.785
	Hensættelserne specificeres således				
	Rentegruppe A (gennemsnitlig grundlagsrente 3,5 % - 4,5 %)				
	Garanterede ydelser	-	2.809	-	2.809
	Bonuspotentiale på ugaranterede ydelser	-	30.976	-	30.976
	Kollektivt bonuspotentiale	-	1.999	-	1.999
	Rentegruppe A, i alt	-	35.784	-	35.784
	Rentegruppe B (gennemsnitlig grundlagsrente 2,5 % - 3,5 %)				
	Garanterede ydelser	-	1.958	-	1.958
	Bonuspotentiale på ugaranterede ydelser	-	5.260	-	5.260
	Kollektivt bonuspotentiale	-	1.126	-	1.126
	Rentegruppe B, i alt	-	8.343	-	8.343
	Rentegruppe C (gennemsnitlig grundlagsrente 1,5 % - 2,5 %)				
	Garanterede ydelser	-	605	-	605
	Bonuspotentiale på ugaranterede ydelser	-	13.119	-	13.119
	Kollektivt bonuspotentiale	-	4.664	-	4.664
	Rentegruppe C, i alt	-	18.388	-	18.388
	Rentegruppe D (gennemsnitlig grundlagsrente 0,5 % - 1,5 %)				
	Garanterede ydelser	-	438	-	438
	Bonuspotentiale på ugaranterede ydelser	-	3.304	-	3.304
	Kollektivt bonuspotentiale	-	1.497	-	1.497
	Rentegruppe D, i alt	-	5.239	-	5.239

Note 15 fortsættes næste side

Noter til regnskabet (fortsat)

Note 15 fortsat

Note	Mio. kr.	KONCERN		MODERSELSKAB	
		2019	2018	2019	2018
	Rentegruppe E (gennemsnitlig grundlagsrente < 0,5 %)				
	Garanterede ydelser	-	5	-	5
	Bonuspotentiale på ugaranterede ydelser	-	1	-	1
	Individuelt bonuspotentiale	-	6	-	6
	Kollektivt bonuspotentiale	-	9	-	9
	Rentegruppe E, i alt	-	22	-	22
	Rentegruppe F (særlig ugaranteret)				
	Bonuspotentiale på ugaranterede ydelser	1.057	989	1.057	989
	Kollektivt bonuspotentiale	106	97	106	97
	Rentegruppe F, i alt	1.164	1.086	1.164	1.086
	Rentegruppe G (grundlagsrente 0,00 %)				
	Garanterede ydelser	6.335	-	6.335	-
	Bonuspotentiale på ugaranterede ydelser	60.513	-	60.513	-
	Kollektivt bonuspotentiale	4.281	-	4.281	-
	Rentegruppe G, i alt	71.128	-	71.128	-
	Rentegrupper, i alt	72.292	68.862	72.292	68.862
	Omkostningsgrupper				
	Kollektivt bonuspotentiale	137	126	137	126
	Omkostningsgrupper, i alt	137	126	137	126
	Risikogrupper				
	Kollektivt bonuspotentiale	1.041	891	1.041	891
	Risikogrupper, i alt	1.041	891	1.041	891
	Gruppelivsforsikring				
	Bonuspotentiale på ugaranterede ydelser	886	763	886	763
	Individuelt bonuspotentiale	1.864	1.607	1.864	1.607
	Kollektiv bonuspotentiale	39	70	39	70
	Gruppelivsforsikring, i alt	2.788	2.440	2.788	2.440
	Risikomargen				
	Traditionel gennemsnitsrente	330	308	330	308
	Gruppelivsforsikring	67	56	67	56
	Risikomargen, i alt	396	364	396	364
	Ugaranteret indirekte forsikring				
	Bonuspotentiale på ugaranterede ydelser	33.423	33.443	33.423	33.443
	Kollektivt bonuspotentiale	5.924	3.658	5.924	3.658
	Ugaranteret indirekte forsikring, i alt	39.347	37.101	39.347	37.101
	Hensættelser til gennemsnitsrenteprodukter, i alt	116.002	109.785	116.002	109.785
	Total				
	Garanterede ydelser	6.335	5.815	6.335	5.815
	Bonuspotentiale på ugaranterede ydelser	61.570	53.649	61.570	53.649
	Individuelt bonuspotentiale	0	6	0	6
	Kollektivt bonuspotentiale	5.565	10.410	5.565	10.410
	Gruppelivsforsikring	2.788	2.440	2.788	2.440
	Risikomargen	396	364	396	364
	Ugaranteret indirekte forsikring	39.347	37.101	39.347	37.101
	Hensættelser til gennemsnitsrenteprodukter, i alt	116.002	109.785	116.002	109.785

Note	Mio. kr.	KONCERN		MODERSELSKAB	
		2019	2018	2019	2018
16	Hensættelser til markedsrenteprodukter				
	Ændringen i 3 i 1 Livspension kontraktens hensættelser kan specificeres således				
	3 i 1 Livspensions hensættelser primo	84.578	82.587	84.578	82.587
	Bruttopræmier	5.878	5.467	5.878	5.467
	Investeringsafkast før PAL	9.215	-1.476	9.215	-1.476
	Overført mellem klasse I og klasse III	10	187	10	187
	Depottilskud ved overførsel	11	207	11	207
	PAL af afkast og depottilskud	-1.408	216	-1.408	216
	Forsikringsydelse	-2.636	-2.495	-2.636	-2.495
	Omkostningsbidrag efter tilskrivning af omkostningsbonus	-83	-81	-83	-81
	Risikogevinst efter tilskrivning af risikobonus	-13	-34	-13	-34
	Andet	1	0	1	0
	3 i 1 Livspension hensættelser ultimo	95.554	84.578	95.554	84.578
	Ændringen i Linkpension kontraktens hensættelser kan specificeres således				
	Unit-linked hensættelser primo	144	152	144	152
	Bruttopræmier	18	16	18	16
	Investeringsafkast før PAL	31	-7	31	-7
	PAL heraf	-4	0	-4	0
	Forsikringsydelse	-17	-16	-17	-16
	Linkpension hensættelser ultimo	172	144	172	144
	Hensættelser til markedsrenteprodukter, i alt	95.726	84.722	95.726	84.722
	Forsikringerne er tegnet uden garanti om minimumsforrentning.				
	Ændring i hensættelser fordeler sig således				
	Ændring i hensættelser til gennemsnitsrenteprodukter	-6.217	2.005	-6.217	2.005
	Ændring i hensættelser til markedsrenteprodukter	-11.004	-1.982	-11.004	-1.982
	Udbetalt bonuskapital indsat på depot	63	62	63	62
	Kvoteforskydning Forenede Gruppeliv	163	37	163	37
	Ændring i hensættelser, Anden totalindkomst	1.186	1.319	1.186	1.319
	Andet	4	0	4	0
	Ændring i hensættelser, resultatopgørelse	-15.805	1.441	-15.805	1.441
	Fortjenstmargen på livsforsikringskontrakter udgør nul kroner, da al fortjeneste tilgår kunderne.				
17	Gæld til kreditinstitutter				
	Repoer	20.994	22.126	20.994	22.126
	Bankgæld	2.364	4.346	0	2.263
	Gæld til kreditinstitutter, i alt	23.359	26.471	20.994	24.388
	Af bankgælden og prioritetsgælden (indekslån) forfalder i det kommende år	23.359	26.471	20.994	24.388
	Efter 5 år er restgælden (indekseret)	0	0	0	0
18	Anden gæld				
	Afledte finansielle instrumenter, jf. note 12	37.234	31.223	37.229	31.215
	Gæld vedrørende obligationskøb	900	95	900	95
	Gæld vedrørende afvikling af repoer	9.041	2.682	9.041	2.682
	Diverse finansiell gæld	61	247	59	228
	Feriepengeforpligtelse	52	51	0	0
	Skyldig pensionsafkastskat mv.	5.576	783	5.196	349
	Anden gæld, i alt	52.864	35.081	52.425	34.569

Noter til regnskabet (fortsat)

Note	Mio. kr.	KONCERN		MODERSELSKAB	
		2019	2018	2019	2018
19	Eventualforpligtelser				
	Indgåede aftaler om deltagelse i senere investeringer i fonde mv. (investeringstilsagn) udgør	13.301	12.740	6.645	3.540
	Endnu ikke indbetalte kapitalforhøjelser i tilknyttede virksomheder, som moderselskabet har forpligtet sig til at indbetale, udgør	0	0	15.246	9.681
	Retssag vedrørende selskabet Tribune, der er solgt i 2007 og som senere er gået konkurs.	3	3	3	3
	De sambeskattede selskaber indgår i a conto skatteordningen. Sampension Livsforsikring A/S hæfter som administrationselskab solidarisk med de sambeskattede selskaber for den del af skatten samt tillæg og renter, der vedrører det enkelte selskab.				
	Momsreguleringsforpligtelse vedrørende ejendomme	6	10	0	0
	Moderselskabet hæfter solidarisk med de øvrige ejerselskaber for forsikringsmæssige forpligtelser vedrørende samtlige policer administreret af Forenede Gruppeliv A/S.				
	Sampension KP Danmark A/S hæfter solidarisk med de øvrige ejere for den samlede gæld og forpligtelse i Scandinavian Center I/S, Århus.				
	Den samlede gæld og forpligtelse udgør ifølge årsrapporten	31	31	0	0
	Forpligtelser vedrørende indgåede leasingaftaler udgør	3	3	0	0
	Eventualforpligtelser, i alt	13.344	12.786	21.894	13.224

Note	Mio. kr.	KONCERN		MODERSELSKAB	
		2019	2018	2019	2018
20	Pantsætninger				
	Sampension Livsforsikring A/S har stillet sikkerhed for Sampension KP International A/S koncernen	25	27	25	27
	Margindeponeringer vedrørende futures	499	666	499	666
	Obligationer solgt som led i repogæld	15.329	17.060	15.329	17.060
	Til dækning af "Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter i alt" er der registreret nettoaktiver for	219.043	200.269	219.043	200.269
	Beløbet vedrører følgende poster:				
	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder			74.575	61.260
	Udlån til tilknyttede virksomheder			2.838	2.523
	Kapitalandele			7.954	14.651
	Investeringsforeningsandele			12.260	13.166
	Obligationer			107.249	98.409
	Afledte finansielle instrumenter			14.167	10.260
	Registrerede aktiver, i alt			219.043	200.269
	Heraf vedrørende markedsrenteprodukter			95.726	84.722
21	Koncerninterne transaktioner				
	Selskabets samlede administration sker i henhold til administrationsaftalen med Sampension Administrationselskab A/S, der varetager samtlige administrative funktioner. Administrationen omfatter således både forsikrings- og investeringsvirksomhed.				
	Selskabet betaler et administrationsvederlag, som er fordelt på forsikringsmæssige driftsomkostninger og på administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed med henholdsvis 166 mio. kr. (2018: 163 mio. kr.) og 307 mio. kr. (2018: 288 mio. kr.).				
	Løbende koncerninterne transaktioner:				
	Administrationsaftaler			468	452
	Aftaleindskud (højeste månedlige saldo)			10.704	6.798
	Renter mv.			52	26
	Ydelserne leveres på markedsvilkår.				
	For tilknyttede og associerede virksomheder henvises til note 11 med specifikation af koncerninterne udlån samt til specifikation af kapitalandele side 65.				

Noter til regnskabet (fortsat)

Note	Mio. kr.	MODERSELSKAB	
		2019	2018
22	Realiseret resultat for rente-, omkostnings- og risikogrupper		
	Rentegrupper, i alt		
	Investeringsafkast før PAL	7.537	2.239
	Ændring i markedsværdiregulering	7.275	-238
	Tilskrevet grundlagsrente	-1.170	-1.191
	Andet	-23	-106
	Realiseret renteresultat i henhold til kontributionsbekendtgørelsen	13.619	704
	Pensionsafkastskat	-2.222	-298
	Til fordeling efter pensionsafkastskat	11.397	406
	Tilskrevet bonus	-982	-347
	Depottilskud ifm. grundlagskonvertering	-15.410	0
	Overført til kollektivt bonuspotentiale, rentegrupper	5.170	-54
	Investeringsafkast og risikoforrentning til kapitalgrundlaget	175	5
	Omkostningsgrupper, i alt		
	Omkostningsbidrag	414	393
	Faktiske administrationsomkostninger	-170	-170
	Realiseret omkostningsresultat i henhold til kontributionsbekendtgørelsen	244	223
	Tilskrevet bonus	-235	-220
	Overført til kollektivt bonuspotentiale, omkostningsgrupper	-10	-4
	Omkostningsresultat, som dækkes af egenkapitalen	-1	-1
	Omkostningsresultat i pct. i forhold til forsikringsmæssige hensættelser	0,00%	0,00%
	Risikogrupper, i alt		
	Realiseret risikoresultat i henhold til kontributionsbekendtgørelsen	-238	-191
	Tilskrevet bonus	387	306
	Overført til kollektivt bonuspotentiale, risikogrupper	-150	-116
	Risikoresultat, som dækkes af kapitalgrundlaget	0	0
	Risikoresultat i pct. i forhold til forsikringsmæssige hensættelser	0,08%	0,06%

23 Finansielle instrumenter indregnet til dagsværdi

Investeringsaktiver og finansielle forpligtelser indregnes til dagsværdi eller amortiseret kostpris, jf. note 1. Dagsværdien er den pris, der kan opnås ved salg af et aktiv eller skal betales for overdragelse af en forpligtelse i en normal transaktion mellem uafhængige parter på målingstidspunktet. Dagsværdien bestemmes ud fra følgende hierarki:

Niveau 1 - noterede priser

Noterede priser anvendes, hvor der eksisterer et aktivt marked for de enkelte aktiver. Som udgangspunkt anvendes lukkekursen på balancedagen.

Niveau 2 - observerbare input

For noterede papirer, hvor lukkekursen ikke afspejler dagsværdien, fastsættes dagsværdien ud fra noterede kurser på lignende aktiver eller forpligtelser eller ud fra andre værdiansættelsesmetoder, som er baseret på observerbare markedsinput, fx input fra banker eller lignende. For afledte finansielle instrumenter anvendes vurderingsteknikker, som er baseret på observerbare markedsdata som rentekurver og valutakurser mv.

Niveau 3 - ikke observerbare input

For en væsentlig del af investeringerne kan værdiansættelsen ikke alene baseres på observerbare markedsdata. For disse aktiver anvendes værdiansættelsesmodeller, der kan indebære skøn over aktuelle markedsforhold og den fremtidige udvikling heri. I note 1 om anvendt regnskabspraksis er de anvendte værdiansættelsesmetoder nærmere beskrevet.

Mio. kr.	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3
Finansielle aktiver			
Domicilejendom	0	0	457
Investeringsejendomme	0	433	12.670
Andre materielle investeringsaktiver	0	0	1.880
Kapitalandele i associerede virksomheder	0	0	2.398
Udlån til associerede virksomheder	0	0	242
Kapitalandele	64.629	0	23.804
Investeringsforeningsandele	1.359	0	0
Obligationer	93.952	14.003	26.780
Pantesikrede udlån	0	0	288
Afledte finansielle instrumenter	0	48.167	0
Indlån i kreditinstitutter	10.207	0	0
Likvide beholdninger	2.970	0	0
Finansielle aktiver i alt, pr. 31.12.2019	173.118	62.604	68.519
Finansielle gældsposter			
Repoer	20.994	0	0
Bankgæld	2.364	0	0
Afledte finansielle instrumenter	0	37.234	0
Gæld vedr. obligationskøb og afvikling af repoer mv.	10.003	0	0
Finansielle gældsposter i alt, pr. 31.12.2019	33.361	37.234	0
Nettoaktiver i alt, pr. 31.12.2019	139.756	25.370	68.519
Heraf vedrører Gennemsnitsrente og Kapitalgrundlag	81.498	21.215	32.954
Heraf vedrører Markedsrente	58.258	4.155	35.565
Total, pr. 31.12.2019	139.756	25.370	68.519

Noter til regnskabet (fortsat)

Note	KONCERN 2019
------	------------------------

23 Finansielle instrumenter indregnet til dagsværdi (fortsat)

Specifikation af værdiansættelse baseret på Niveau 3

Mio. kr.	Værdi primo 1. januar 2019	Værdi- reguleringer	Køb/salg/ afvikling	Værdi ultimo 31. dec. 2019
Domicilejendom	371	86	0	457
Investerings ejendomme	11.650	1.041	-21	12.670
Andre materielle investeringsaktiver	1.501	-109	489	1.880
Kapitalandele i associerede virksomheder	2.448	-50	0	2.398
Udlån til associerede virksomheder	308	0	-67	242
Kapitalandele	20.661	2.636	507	23.804
Obligationer	22.130	444	4.206	26.780
Pantesikrede udlån	624	15	-351	288
Total	59.692	4.063	4.763	68.519

Værdireguleringer er fordelt på følgende regnskabsposter:

Anden totalindkomst	88
Indtægter af investeringsejendomme og andre materielle investeringsaktiver	-104
Kursreguleringer	4.079
	4.063

For nærmere beskrivelse af værdiansættelsesteknikker og input henvises til Note 1 Anvendt regnskabspraksis, Note 9 Domicilejendom og Note 10 Investerings ejendomme og andre materielle investeringsaktiver.

Note	MODERSELSKAB 2019
------	-----------------------------

24 Oversigt over beholdninger og afkast

Beholdninger og afkast Mio. kr	Markedsværdi		Afkast 2019 i pct. p.a.
	Primo	Ultimo	
Gennemsnitsrente			
Traditionel gennemsnitsrente			
Grunde og bygninger	3.941	4.365	11,5%
Noterede kapitalandele	3.489	3.849	23,9%
Unoterede kapitalandele	3.740	4.481	12,4%
Kapitalandele, i alt	7.229	8.330	18,1%
Stats- og realkreditobligationer	39.398	42.994	1,9%
Indeksobligationer	1.784	1.657	3,7%
Kreditobligationer og emerging markets-obligationer	11.642	14.155	3,9%
Udlån mv.	1.671	1.432	6,6%
Obligationer og udlån mv., i alt	54.496	60.238	2,6%
Tilknyttede og associerede virksomheder	493	474	2,6%
Øvrige investeringsaktiver	-7.955	-16.543	-0,4%
Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoændringen af aktiver og forpligtelser	18.833	24.858	22,4%
Total	77.036	81.722	9,7%

Note 24 fortsat

Beholdninger og afkast Mio. kr	Markedsværdi		Afkast 2019 i pct. p.a.
	Primo	Ultimo	
Ugaranteret genforsikring			
Grunde og bygninger	4.111	4.347	10,8%
Noterede kapitalandele	11.277	12.361	22,8%
Unoterede kapitalandele	2.824	2.894	13,4%
Kapitalandele, i alt	14.102	15.255	20,9%
Stats- og realkreditobligationer	2.999	2.865	-5,7%
Indeksobligationer	10.999	13.018	2,5%
Kreditobligationer og emerging markets-obligationer	4.768	3.887	6,5%
Udlån mv.	70	0	3,7%
Obligationer og udlån mv., i alt	18.836	19.770	2,3%
Øvrige investeringsaktiver	100	-43	-58,0%
Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoændringen af aktiver og forpligtelser	-249	-199	-
Total	36.900	39.132	8,9%
Markedsrente			
Grunde og bygninger	12.734	14.738	10,8%
Noterede kapitalandele	27.561	33.410	25,8%
Unoterede kapitalandele	8.805	9.863	13,4%
Kapitalandele, i alt	36.366	43.273	22,8%
Stats- og realkreditobligationer	21.809	22.259	1,0%
Indeksobligationer	1.180	1.015	1,9%
Kreditobligationer og emerging markets-obligationer	11.909	16.526	6,6%
Udlån mv.	531	0	3,7%
Obligationer og udlån mv., i alt	35.429	39.800	3,2%
Øvrige investeringsaktiver	581	-417	-
Afledte finansielle instrumenter til sikring af nettoændringen af aktiver og forpligtelser	-718	-637	-
Total	84.392	96.756	10,8%

Specifikationer er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i Finanstilsynets regnskabsbekendtgørelse § 96 og kan ikke umiddelbart afstemmes med regnskabet's tal. Årsafkastet er beregnet som daglige tidsvægtede afkast.

Noter til regnskabet (fortsat)

25 Markedsrenteprodukt, afkast mv. pr. investeringsprofil

	2019			2018		
	Pct. af gennemsnitlige hensættelser	Afkast i pct.	Risiko	Pct. af gennemsnitlige hensættelser	Akast i pct.	Risiko
Livscyklusproduktet 3 i 1 Livspension						
Investeringsprofil med høj risiko						
År til pension						
30 år	0,04%	20,5%	4,50	0,03%	-5,7%	4,50
15 år	0,10%	16,1%	4,25	0,07%	-3,9%	4,25
5 år	0,04%	11,3%	3,75	0,05%	-1,8%	3,75
5 år efter	0,02%	9,0%	3,50	0,00%	-0,8%	3,50
Investeringsprofil med moderat risiko						
År til pension						
30 år	0,67%	17,0%	4,25	0,66%	-3,9%	4,25
15 år	2,72%	12,9%	3,75	2,65%	-2,4%	3,75
5 år	3,70%	8,5%	3,50	3,75%	-0,8%	3,50
5 år efter	1,30%	5,8%	3,25	1,49%	0,2%	3,25
Investeringsprofil med lav risiko						
År til pension						
30 år	0,00%	12,8%	3,75	0,00%	-2,4%	3,75
15 år	0,02%	9,9%	3,50	0,02%	-1,5%	3,50
5 år	0,02%	6,6%	3,25	0,02%	-0,4%	3,25
5 år efter	0,00%	4,4%	2,00	0,00%	0,4%	2,50

Der er taget udgangspunkt i en pensionsalder på 65 år.

26 Supplerende nøgletal for produkter

	2019		2018	
	Afkast i pct.	Bonusgrad i pct.	Afkast i pct.	Bonusgrad i pct.
Traditionel gennemsnitsrente				
Rentegruppe A (gns. grundlagsrente 3,5 % - 4,5%)	9,4%	-	3,7%	12,3%
Rentegruppe B (gns. grundlagsrente 2,5 % - 3,5%)	10,5%	-	3,2%	26,9%
Rentegruppe C (gns. grundlagsrente 1,5 % - 2,5%)	11,8%	-	2,7%	43,6%
Rentegruppe D (gns. grundlagsrente 0,5 % - 1,5%)	11,8%	-	2,7%	49,1%
Rentegruppe E (gns. grundlagsrente < 0,5%)	11,8%	-	2,7%	118,0%
Rentegruppe F (særlig ugaranteret)	2,0%	10,1%	-0,1%	9,8%
Rentegruppe G (grundlagsrente 0%)	-	8,5%	-	-
Ugaranteret indirekte forsikring	8,9%	17,7%	-2,6%	10,9%
Forrentning af kundernes midler efter omkostninger før skat				
Inkluderer afkast af overskudskapital		I alt i pct.		I alt i pct.
Traditionel gennemsnitsrente		10,1%		3,0%
Ugaranteret indirekte forsikring		8,6%		-2,6%
Markedsrente (3 i 1 Livspension)		10,5%		-1,8%

Gruppelivsforsikring indgår ikke i beregningerne, da oplysningerne ikke er relevante for dette produkt.

Konvertering fra rentegruppe A-E til rentegruppe G er sket pr. 31.12.2019.

27 5 års hovedtal for koncern og 5 års hoved- og nøgletal for moderselskab

Mio. kr.	2019	2018	2017	2016	2015
5 års hovedtal for koncern					
Præmier	10.129	9.251	8.784	9.017	8.597
Forsikringsydelse	-9.416	-9.107	-8.646	-8.100	-7.228
Investeringsafkast	23.426	-800	12.599	14.371	3.225
Forsikringsmæssige driftsomkostninger, i alt	-175	-172	-170	-171	-177
Forsikringsteknisk resultat	-58	-88	-110	-191	-189
Årets samlede totale resultat, moderselskabets andel	86	-45	41	-147	-324
Årets samlede totale resultat, minoritetsaktionærens andel	3.249	-599	2.185	79	-57
Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter, i alt	211.727	194.507	194.530	185.330	171.587
Overskudskapital	4.256	4.311	4.465	4.458	4.196
Egenkapital, moderselskabets andel	3.657	3.571	3.616	3.575	3.722
Egenkapital, minoritetsaktionærens andel	16.735	10.426	11.568	985	3.250
Aktiver, i alt	313.106	274.886	277.704	268.154	253.078

5 års hovedtal for moderselskab

Præmier	10.129	9.251	8.784	9.017	8.597
Forsikringsydelse	-9.416	-9.107	-8.646	-8.100	-7.228
Investeringsafkast	20.102	-249	10.382	14.188	3.021
Forsikringsmæssige driftsomkostninger, i alt	-175	-172	-170	-171	-177
Forsikringsteknisk resultat	-58	-88	-110	-285	-378
Årets samlede totale resultat, moderselskabets andel	86	-45	41	-147	-324
Hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter, i alt	211.727	194.507	194.530	185.330	171.587
Overskudskapital	4.256	4.311	4.465	4.458	4.196
Egenkapital, moderselskabets andel	3.657	3.571	3.616	3.575	3.722
Aktiver, i alt	293.330	262.283	266.023	267.658	249.624

Der henvises til anvendt regnskabspraksis. Resultattallene indeholder beløb på Anden totalindkomst.

5 års nøgletal for moderselskab**Afkastnøgletal**

Afkastprocent relateret til gennemsnitsrenteprodukter	9,8%	1,1%	4,0%	8,7%	0,6%
Afkastprocent relateret til markedsrenteprodukter	10,7%	-1,7%	7,5%	7,2%	3,6%
Risiko på afkast relateret til markedsrenteprodukter	3,75	3,75	4,25	4,25	3,75

Omkostningsnøgletal

Omkostningsprocent af hensættelser	0,09%	0,09%	0,09%	0,10%	0,10%
Omkostninger i kr. pr. forsikret	388	389	387	397	412

Forrentningsnøgletal

Egenkapitalforrentning efter skat	2,4%	-1,3%	1,2%	-4,0%	-8,5%
Forrentning af overskudskapital	3,5%	1,1%	4,5%	4,3%	3,5%

Der henvises til nøgletsdefinitioner side 73.

Hovedtal før 1. januar 2016 er ikke tilpasset ny regnskabsbekendtgørelse af 27.07.2015, da dette ikke er praktisk muligt.

28 Risikostyring

Sampensions risici kan i grove træk deles op i to: Risici som ligger indenfor virksomhedens kontrol og som hovedsageligt kan styres, måles og mitigeres efter ønske som fx investeringsrisiko, eller risici som ligger udenfor virksomhedens kontrol, og som i vid udstrækning er rammevilkår. De udefrakommende risici dækker over regulatorisk risiko, omdømme risiko og en række andre eksterne og strategiske risici. Disse risici overvåges af direktionen og dele af organisationen, og indgår i udviklingen af strategien.

Den samlede styring af investeringsaktiver og livsforsikringshensættelser har til formål at sikre kunderne det størst mulige afkast og de bedst mulige forsikringsdækninger under behørig hensyntagen til risikoen. Målsætningen for styring af de kortsigtede risici er blandt andet, at investeringspolitikken og risikoafdækningen tilsammen skal sikre tilstrækkelige reserver til, at den solvensmæssige overdækning er komfortabel og til, at risikoen for ydelsesnedsættelse er begrænset.

Bestyrelsen har besluttet appetitten for de væsentligste risici i politikker og retningslinjer, og derved fastlagt et overordnet niveau for risikotagning og risikoafdækning. Der rapporteres løbende på overholdelse af de udstukne rammer, og som led i processen for vurdering af egen risiko og solvens tager bestyrelsen stilling til risikoprofilen.

I det følgende er der redegjort for håndteringen af de væsentligste kvantificerbare risikofaktorer.

Markedsrenteprodukter og ugaranteret genforsikring

Finansielle risici for markedsrenteprodukterne 3 i 1 Livspension og Linkpension samt for ugaranteret genforsikring påhviler henholdsvis forsikringstagerne og kommunerne. Disse risici påvirker derfor ikke kapitalgrundlaget (egenkapital og overskudskapital).

Den aldersbestemte allokering i 3 i 1 Livspension er overordnet fastsat ved årgangspuljers allokering på basisfonde. Der anvendes 3 basisfonde til 3 i 1 Livspension: Obligationer, aktier og alternative investeringer. Kunderne i 3 i 1 Livspension kan vælge mellem tre forskellige investeringsprofiler, lav, moderat og høj risikoprofil.

For 3 i 1 Livspension er målsætningen at maksimere afkastet, så de yngste årgange opnår et afkast tæt på afkastet i aktiemarkedet med en mindre risiko gennem en vis risikospredning. De ældste årgange har en risiko tæt på afkastet på obligationsmarkedet med et højere forventet afkast gennem en vis risikospredning. Allokeringen mellem basisfondene for de enkelte årgange er fastlagt af bestyrelsen.

For ugaranteret genforsikring fastlægges aktivallokeringen ud fra kommunernes forventede fremtidige pensionsudbetalinger. Tjenestemandspensioner reguleres med lønudviklingen, og derfor investeres nært forestående pensionsudbetalinger primært i aktiver med en lav grad af risiko, der samtidig afdækker risiko for stigende inflation. Der investeres overvejende i børsnoterede aktier og til dels alternative aktivklasser for ydelser, der ligger længere ude i fremtiden. Der anvendes de samme tre basisfonde som for 3 i 1 Livspension, og derudover indgår også en inflationsbasisfond.

Bestyrelsen har fastsat rammer for, hvilke typer af investeringer basisfondene må indeholde, og herudover har bestyrelsen også sat rammer for markedsrisikoen i basisfondene.

Traditionel gennemsnitsrente og kapitalgrundlaget

Markedsrisikoen i det traditionelle gennemsnitsrenteprodukt afhænger af samspillet mellem investeringsaktiverne, livsforsikringsforpligtelserne og kapitalgrundlaget. Hvis årets investeringsafkast ikke er tilstrækkeligt til at fastholde niveauet af bonuspotentialerne, dækkes underskuddet først af kollektivt bonuspotentiale og dernæst af individuelt bonuspotentiale. Er der herefter stadig et underskud, kan ydelserne nedsættes for de ugaranterede policer, mens kapitalgrundlaget dækker for de garanterede policer.

Bestyrelsen har fastsat rammerne for den overordnede investeringspolitik og for de finansielle risici. Den overordnede risiko holdes på et begrænset niveau, dels ved at sikre en passende risikospredning på overordnede aktivklasser, dels ved rammer for den samlede Value-at-Risk (VaR). Med udgangspunkt i en egenudviklet model beregnes VaR som det mindste af de største tab, som indtræder med en given, lav sandsynlighed over en bestemt tidshorizont.

Sampension Liv anvender Solvens II diskonteringsrentekurven inkl. volatilitetsjustering (VA) til opgørelse af livsforsikringshensættelserne. Diskonteringsrentekurven baseres på markedsrenter indtil 20-års punktet, hvorefter kurven konvergerer mod en ultimativ forwardrente svarende til de langsigtede forventninger til inflation og realvækst. VA-tillægget har til formål at mindske sårbarheden overfor markedsvolatilitet og derved begrænse procyklisk investeringsadfærd.

Investeringsaktiver vedrørende selskabets kapitalgrundlag investeres sammen med investeringsaktiver tilknyttet det traditionelle gennemsnitsrentemiljø, dog eksklusive afdækningsporteføljerne. Derudover ejer kapitalgrundlaget fra 1. januar 2020 en mindre portefølje af strategiske investeringer, hvoraf domicilejendommen, hvor Sampension har til huse, er den væsentligste.

FINANSIELLE RISICI

De finansielle risici stammer hovedsageligt fra de garanterede policer i det traditionelle gennemsnitsrentemiljø og kapitalgrundlaget.

Sampension Liv er eksponeret overfor ændringer i VA-tillægget, som ikke umiddelbart kan afdækkes effektivt. Store bevægelser i VA-tillægget i løbet af 2019, har derfor givet anledning til udsving i reserverne.

Væsentlige finansielle risici opstår som følge af en tilsigtet risikoeksponering. Her udgør kreditspændsrisiko en væsentlig faktor, og risikoen består i tab som følge af en udvidelse af kreditspændet eller som følge af misligholdelse, der fører til tab på obligationer, lån mv. Eksponeringer mod noterede og unoterede aktier, ejendomme og infrastruktur udgør ligeledes væsentlige risikofaktorer.

Det tilstræbes at afdække diskonteringsrentekurven bedst muligt for at sikre stabile reserver på kort sigt. Dette sker især ved brug af afledte finansielle instrumenter som renteswaps, swaptioner samt statsobligationer. Som følge af den høje afdækningsgrad er renterisikoen begrænset.

Valutarisiko udgør en mindre væsentlig risikofaktor, da risikoen afdækkes, hvis værdien af den enkelte valuta udgør over 2 % af de samlede investeringsaktiver. For andre valutaer end DKK og EUR foretages afdækning af valutaeksponeringen inden for en ramme på mellem 50-100 % afhængigt af aktivet. Koncentrationsrisiko og illikviditetsrisiko er ligeledes af mindre væsentlig betydning.

Sampension Liv investerer i illikvide aktiver, hvor værdiansættelsen og risikomålingen er præget af større usikkerhed end på fx børsnoterede aktier. Illikviditet medfører risiko for tab, hvis aktiver skal sælges med en kort tidsfrist, og bestyrelsen har derfor fastsat rammer for investeringer i illikvide aktivklasser, der afspejler dette hensyn. Aktuelt overstiger beholdningen af likvide aktiver langt de årlige betalingsforpligtelser, hvorfor der er meget lav sandsynlighed for at blive nødsaget til at sælge på ufordelagtige vilkår.

Sampension Liv er også eksponeret overfor modpartsrisiko, dvs. risiko for at lide tab, fordi en modpart i finansielle kontrakter ikke kan leve op til sine forpligtelser. Modpartsrisici styres gennem sikkerhedsstillelse og rammer for nettomellemværendet med de relevante finansielle institutioner. Der er tillige fastsat rammer for størrelsen af enkeltinvesteringer og større koncentrationsrisici. For eksempel er der fastsat rammer for den samlede eksponering mod en stat, en regional myndighed, en virksomhed eller en koncernforbunden gruppe af virksomheder.

Ansvarlige investeringer

Ansvarlighed i investeringerne er en forudsætning for at kunne skabe et langsigtet højt afkast. Klimamål, skattetransparens og aktivt ejerskab står på Sampensions liste over, hvordan man investerer ansvarligt. Bestyrelsen har opstillet en række krav og betingelser til sikring af ansvarlighed i investeringerne i politikker og retningslinjer.

Målsætning om at opnå størst mulig sikkerhed for at undgå ydelsesnedsættelse

Sampension Liv har afskaffet størstedelen af ydelsesgarantierne. Sampension Liv søger fortsat at tilrettelægge investeringerne i traditionel gennemsnitsrente, så der er størst mulig sikkerhed for, at det ikke bliver nødvendigt at nedsætte de policemæssige ydelser. Denne målsætning inddrager såvel en kort som en længere tidshorizont.

På den korte horisont er vægten lagt på at begrænse risikoen for en negativ værdibevægelse på aktiverne relativt til værdien af forpligtelserne opgjort under forudsætning af, at policydelser ikke nedsættes. På den længere horisont inddrages det forhold, at et højere forventet løbende afkast vil reducere risikoen for, at policydelser må sættes ned.

Samlet set er der tale om en konservativ investeringsprofil i traditionel gennemsnitsrente, hvor der er lagt mest vægt på at reducere den kortsigtede risiko for ydelsesnedsættelse. Dette sker gennem anbringelse af størstedelen af investeringsmidlerne i forholdsvis sikre obligationer. Samtidig investeres der også – omend i begrænset omfang – i aktiver med et højere forventet afkast og en tilhørende højere risiko. Derved opnås samtidig en risikospredningsgevinst, som kommer det traditionelle gennemsnitsrentemiljø til gode. Risikorammerne hertil er dog begrænsede, så afkastpotentialet ud over de udmeldte ydelser er ligeledes begrænset.

FORSIKRINGSRISICI

Forsikringsrisici for traditionel gennemsnitsrente omfatter risikoen for stigninger i levetid, ændringer i invalidehyppighed, omskrivning til fripolice, tilbagekøb og pensioneringstidspunkt. De forskellige risikoelementer analyseres løbende.

En forøgelse af levetiden vil betyde, at de løbende pensionsydelse skal udbetales over en længere år-række. I Sampension Liv opgøres hensættelser til gennemsnitsrenteprodukter i overensstemmelse med Finanstilsynets model for levetidsforudsætninger, der dels baseres på selskabets egne erfaringer og dels på Finanstilsynets benchmark for forventede fremtidige levetidsforbedringer.

Alle risikosummer dækkes for egen regning. Der er ikke indgået genforsikringskontrakter på livsforsikring. Risikosummen er forskellen mellem den opsparede reserve og den reserve, der skal afsættes til fremtidige betalinger ved invaliditet og død.

OPERATIONELLE RISICI

Selskabets operationelle risici er risikoen for direkte eller indirekte tab som følge af u hensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige og systemmæssige fejl eller eksterne begivenheder, herunder cyberrisiko.

For at reducere operationelle risici er der i relation til såvel livsforsikringsvirksomheden som investeringsvirksomheden etableret forretningsgange, som sikrer, at risiciene overvåges og minimeres. Herudover er der for visse aktivtyper tegnet forsikringsdækning. Der sker løbende registrering af operationelle hændelser samt opfølgning og rapportering af disse til revisions- & risikoudvalget, og under særlige omstændigheder også direkte til bestyrelsens formandskab.

OUTSOURCING

Sampension Liv har outsourcet opgaver på kritiske eller vigtige aktivitetsområder for at opnå omkostningsbesparelser, adgang til kompetence inden for investeringsforvaltning, etc. Bestyrelsen har fastsat retningslinjer for outsourcing af kritiske eller vigtige aktivitetsområder for at sikre en betryggende håndtering af de risici, der er forbundet med outsourcing, herunder at outsourcingaftaler og -aktiviteter behandles efter bestyrelsens retningslinjer og gældende lovgivning om outsourcing.

Retningslinjerne sikrer, at bestyrelsen involveres i beslutning om outsourcing, at krav til leverandørens evne og kapacitet er opfyldt, at en række forhold og krav til leverandøren iagttages ved kontraktindgåelse, samt at Finanstilsynet orienteres om outsourcingaftalen. Dette sikres gennem risikoidentifikation og risikovurdering i forbindelse med etablering af nye kontrakter samt ved ændringer og fornyelser af kontrakter. I forhold til de outsourcete aktiviteter er der etableret de fornødne procedurer, som sikrer en løbende overvågning af leverandørens ydelser i tid, kvalitet og kvantitet i henhold til relevant outsourcingaftale og gældende regler.

Den løbende overvågning af outsourcete aktiviteter reguleres i forretningsgange, som sikrer rapportering til relevante ledelsesmæssige fora og bestyrelsen om leverandørens opgavevaretagelse f.eks. ved løbende driftsrapporter, møder, stikprøvekontroller, revisorerklæringer mv.

RAPPORT OM SOLVENS OG FINANSIEL SITUATION

Selskabets risikostyring er uddybende beskrevet i rapporten Solvens og Finansiell Situation – den såkaldte SFCR. Rapporten er offentlig tilgængelig og kan findes på www.sampension.dk/aarsrapport.

Kapitalandele

Mio. kr.	Ejerandel (%)		Resultat i årsrapporten		Egenkapital i årsrapporten		Indgår i årsrapport
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	
Tilknyttede virksomheder							
Administration							
Sampension Administrationsselskab A/S, Gentofte	88,0	94,0	15	-4	539	524	474
Ejendomsvirksomhed og energianlæg							
Sampension KP Danmark A/S, Gentofte	100,0	100,0	694	658	6.960	6.266	6.960
Frederiksholms Kanal 6 P/S, Gentofte	100,0	100,0	-4	-7	73	77	-
K/S Strømmen, Ålborg	95,0	95,0	12	9	94	89	-
Ejendomsselskabet Hedeager Holding P/S, Hedeager	0,0	97,8	0	119	0	414	-
Ejendomsselskabet Vodroffsvej 26 P/S, Gentofte	100,0	50,0	-5	5	35	6	-
K/S Søndre Ringvej 15, Roskilde	90,0	0,0	19	0	264	0	-
K/S Kristensen Partners V, Ålborg ¹⁾	95,0	95,0	39	11	208	148	-
Sampension KP International A/S, Gentofte	100,0	100,0	129	191	1.193	981	1.193
Fallcorner BV, Holland ²⁾	90,0	90,0	59	99	207	147	-
KP CE s.a., Frankrig	100,0	100,0	15	108	393	384	-
Sampension Renewables P/S, Gladsaxe ¹⁾	100,0	100,0	20	23	614	594	614
Sampension Renewables GP ApS, Gladsaxe	100,0	100,0	0	0	0	0	0
Ulvemosen Wind Park ApS, Gladsaxe	100,0	100,0	5	1	288	308	296
Investeringsvirksomhed							
Sampension Forestry K/S, Gentofte ²⁾	100,0	100,0	77	51	3.327	3.251	3.327
Sampension Global Real Estate K/S, Gentofte ²⁾	100,0	100,0	729	972	8.586	7.845	8.586
Sampension US Real Estate I, L.P., USA ³⁾	88,0	88,5	102	188	1.133	1.203	-
Sampension US Real Estate II, L.P., USA ³⁾	84,0	84,0	48	-34	980	765	-
Mermaid Homes L.P., USA ³⁾	90,0	89,7	21	20	345	327	-
Sampension American Timberland I, L.P., USA ³⁾	81,3	0,0	62	0	631	0	467
Siskiyou LLC, USA	100,0	0,0	0	0	0	0	-
Sampension Private Equity K/S, Gentofte ²⁾	100,0	100,0	1.301	923	8.858	7.951	8.858
Sampension Structured Credit K/S, Gentofte ²⁾	100,0	100,0	66	66	1.295	1.969	1.295
SP HoldCo af 13.12.2018 AB, Sverige	100,0	100,0	81	0	280	0	280
Komplementarselskabet Alternative Investments ApS, Gentofte	100,0	100,0	0	0	4	3	4
GEM II	87,1	83,4	292	-226	4.322	3.932	3.766
Obligationer	100,0	100,0	4	2	167	163	167
Danske aktier II	100,0	89,4	780	-463	2.974	2.875	2.974
Aktieindeks Enhanced	71,9	77,5	4.317	-2.056	23.308	17.891	16.711
Aktieindeks	73,9	78,1	5.440	-1.734	25.285	19.329	18.653
GEM Enhanced	53,6	73,5	382	-247	2.977	1.901	1.595
Danske aktier I	47,6	72,1	426	-107	2.027	1.215	965
Tilknyttede virksomheder, i alt							77.186
Heraf markedsrenteprodukter							51.345
Heraf gennemsnitsrenteprodukter							25.840

Se forklaringer til noter næste side.

Kapitalandele

Mio. kr.	Ejerandel (%)		Resultat i årsrapporten		Egenkapital i årsrapporten		Indgår i årsrapport
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	
Associerede virksomheder							
Associerede virksomheder							
Refshaleøen Holding A/S, København ³⁾	39,0	39,0	0	0	1.550	1.400	604
Interessentskabet af 23. december 1991, Danmark	42,5	42,5	277	41	1.162	933	558
K/S Kristensen Partners I , Danmark ³⁾	36,3	36,3	2	210	243	624	88
Kristensen Partners I ApS, Danmark ³⁾	36,3	36,3	0	0	0	0	0
Britannia Invest A/S, Danmark ³⁾	21,9	21,9	110	124	1.615	1.475	371
DEAS Invest I Holding A/S, Danmark ³⁾	33,3	33,3	133	122	852	752	284
Komplementarselskabet Industri Udvikling II A/S, Danmark ³⁾	20,0	20,0	-	-	0	1	0
Panda Power Annex, USA ³⁾	39,6	39,6	-28	-127	618	665	112
PMM Global III, Danmark ³⁾	20,5	20,5	30	191	1.279	1.634	251
OPP Vejle P/S, Danmark	33,3	33,3	18	24	45	46	21
Komplementarselskabet OPP Vejle ApS, Danmark	33,3	33,3	0	0	0	0	0
OPP Retten i Svendborg P/S, Danmark	33,3	33,3	4	3	12	12	5
Komplementarselskabet OPP Retten i Svendborg ApS, Danmark	33,3	33,3	0	0	0	0	0
OPP Slagelse Sygehus P/S, Danmark	25,0	25,0	13	15	15	30	11
Komplementarselskabet Slagelse Sygehus ApS, Danmark ³⁾	25,0	25,0	0	0	0	0	0
OPP HoldCo ApS, Danmark ³⁾	50,0	50,0	0	1	17	17	8
HoldCo P/S, Danmark	45,6	0,0	0	0	0	0	0
Forenede Gruppeliv adm. selskab, A Aktier	20,0	16,7	2	0	8	0	1
Greystar UK Multifamily Unit Trust, England ³⁾	45,0	45,0	17	-6	183	37	82
Associerede virksomheder, i alt							2.398
Heraf markedsrenteprodukter							1.498
Heraf gennemsnitsrenteprodukter							900

1) Inklusive datterselskaber.

2) Tilknyttede virksomheder, som er 100 % ejede kommanditselskaber, offentliggør ikke selvstændige årsrapporter under henvisning til bestemmelserne i årsregnskabsloven.

3) Resultat er indarbejdet på baggrund af modtagne rapporteringer.

På selskabets hjemmeside sampension.dk/om-sampension/finansiel-information/aktiver findes en oversigt over Sampensions samlede aktieportefølje.

Ledelsespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2019 for Sampension Livsforsikring A/S.

Årsrapporten er udarbejdet i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed.

Koncernregnskabet og årsregnskabet giver efter vores opfattelse et retvisende billede af koncernens og moderselskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2019 samt af resultatet af koncernens og moderselskabets aktiviteter for regnskabsåret 2019.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i koncernens og moderselskabets aktiviteter og økonomiske forhold, samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen og moderselskabet kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Hellerup, den 2. marts 2020

Direktionen

Hasse Jørgensen
Adm. direktør

/ Morten Lund Madsen
Direktør for økonomi

Bestyrelsen

Jørn Pedersen
(Formand)

Kim Simonsen
(Næstformand)

Anne Mette Barfod

Rita Bundgaard

Martin Damm

René Nielsen

Torben Henning Nielsen

Lene Roed Poulsen

Hans Christen Østerby

John Helle (ME)

Morten Lundsgaard (ME)

Majbritt Pedersen (ME)

Annett Schultz (ME)

Søren Sperling (ME)

(ME): Medarbejdervalgt

Intern revisions revisionspåtegning

Konklusion

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet for Sampension Livsforsikring A/S giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2019 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2019 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed for så vidt angår årsregnskabet for koncern og moderselskab.

Vores konklusion er i overensstemmelse med vores revisionsprotokollat til revisions- og risikoudvalget samt bestyrelsen.

Den udførte revision

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Sampension Livsforsikring A/S for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2019. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiell virksomhed.

Revisionen er udført på grundlag af Finanstilsynets bekendtgørelse om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder mv. samt finansielle koncerner og efter internationale standarder om revision vedrørende planlægning og udførelse af revisionsarbejdet.

Vi har planlagt og udført revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, at koncernregnskabet og årsregnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation. Vi har deltaget i revisionen af alle væsentlige og risikofyldte områder.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet eller årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiell virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med lov om finansiell virksomheds krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Hellerup, den 2. marts 2020

Gert Stubkjær
Koncernrevisionschef

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejerne i Sampension Livsforsikring A/S

Konklusion

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2019 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2019 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsprotokollat til revisions- og risikoudvalget samt bestyrelsen.

Hvad har vi revideret

Sampension Livsforsikring A/S' koncernregnskab og årsregnskab for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2019 omfatter resultat- og totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis, for såvel koncernen som selskabet ("regnskabet").

Grundlag for konklusion

Vi udførte vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision (ISA) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit Revisors ansvar for revisionen af regnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Uafhængighed

Vi er uafhængige af koncernen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i overensstemmelse med IESBA's Etiske regler.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i artikel 5, stk. 1, i forordning (EU) nr. 537/2014.

Valg

Vi blev første gang valgt som revisor for Sampension Livsforsikring A/S den 30. maj 2000 for regnskabsåret 2000. Vi er genvalgt årligt ved generalforsamlingsbeslutning i en samlet sammenhængende opgaveperiode på 20 år til og med regnskabsåret 2019.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af regnskabet for 2019. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af regnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Centrale forhold ved revisionen	Hvordan vi har behandlet det centrale forhold ved revisionen
<p>Måling af hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter</p> <p>Koncernen har hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter for i alt 211.727 mio. kr. (2018: 194.507 mio. kr.), hvilket udgør 68 % (2018: 71 %) af koncernens balance.</p> <p>Hensættelserne består primært af livsforsikrings-hensættelser til gennemsnitsrente og markedsrente samt af fortjenstmargen.</p> <p>Opgørelsen er baseret på aktuarmæssige principper og involverer væsentlige ledelsesmæssige skøn knyttet til de aktuarmæssige forudsætninger om den tidsmæssige placering og omfang af fremtidige betalinger til forsikringstagerne.</p> <p>De aktuarmæssige forudsætninger omfatter væsentligst rentekurve til tilbagediskontering, levetider, dødelighed, invaliditet, tilbagekøbs- og fripolice-sandsynlighed og omkostninger. Vi fokuserede på måling af hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter, fordi opgørelse af hensættelserne er komplekse og involverer betydelige ledelsesmæssige skøn.</p> <p>Der henvises til koncern- og årsregnskabet omtale af "Regnskabsmæssige skøn" i note 1 samt "Hensættelser til gennemsnitsrenteprodukter" i note 15 og "Hensættelser til markedsrenteprodukter" i note 16.</p>	<p>Vi gennemgik, vurderede og testede forretningsgange og relevante interne kontroller, der er etableret for at sikre, at hensættelser til forsikrings- og investeringskontrakter er fuldstændige og måles korrekt.</p> <p>I forbindelse med revisionen anvendte vi vores egne aktuarer til at vurdere de af koncernen anvendte aktuarmæssige modeller og forudsætninger samt de foretagne beregninger.</p> <p>Vi vurderede og udfordrede de væsentligste aktuarmæssige forudsætninger såsom rentekurve til tilbagediskontering, levetider, dødelighed, invaliditet, tilbagekøbssandsynlighed, sandsynlighed for omskrivning til fripolice samt omkostninger ud fra vores erfaring og branchekendskab med henblik på at vurdere, om disse er i overensstemmelse med regulatoriske og regnskabsmæssige krav. Dette omfattede en vurdering af kontinuiteten i grundlaget for opgørelsen af hensættelserne.</p>
<p>Måling af unoterede investeringsaktiver</p> <p>Unoterede investeringsaktiver omfatter investeringer i kapitalfonde, infrastrukturfonde, unoterede aktier og erhvervsobligationer m.m. samt afledte finansielle instrumenter og indgår i regnskabsposterne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kapitalandele • Obligationer • Andre finansielle instrumenter • Investeringsaktiver tilknyttet markedsrenteprodukter. <p>Endvidere indgår negativ værdi af afledte finansielle instrumenter i regnskabsposten "Anden gæld".</p> <p>Unoterede investeringsaktiver måles til en skønnet dagsværdi baseret på værdiansættelsesmodeller og forudsætninger herunder ledelsesmæssige skøn, der ikke er observerbare for tredjemand, og har en væsentlig påvirkning på regnskabet.</p> <p>Vi fokuserede på måling af unoterede investeringer, fordi opgørelsen er kompleks og involverer betydelige ledelsesmæssige skøn.</p> <p>Der henvises til koncern- og årsregnskabet omtale af "Regnskabsmæssige skøn" i note 1 samt "Afledte finansielle instrumenter" i note 12.</p>	<p>Vi gennemgik, vurderede og testede forretningsgange og relevante interne kontroller for måling af unoterede investeringer.</p> <p>Vi vurderede og testede de af ledelsen anvendte værdiansættelsesmodeller.</p> <p>Vi testede stikprøvevist sammenhængen mellem de anvendte forudsætninger og beregningen af dagsværdier.</p> <p>i testede stikprøvevist anvendte dagsværdier til relevant rapportering fra eksterne fund managers. Vi gennemgik og testede endvidere relevante interne kontroller for tilstedeværelse, værdiansættelse, nøjagtighed mv. i den interne proces for verifikation af værdiansættelser samt efterregnede på stikprøvebasis værdiansættelsen af afledte finansielle instrumenter.</p> <p>Vi udfordrede de ledelsesmæssige skøn, der ligger til grund for beregning af dagsværdier ud fra vores kendskab til porteføljen og markedsudviklingen. res kendskab til porteføljen og markedsudviklingen.</p>

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiell virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i lov om finansiell virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen eller selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og selskabet ikke længere kan fortsætte driften.

-
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
  - Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af regnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres, eller i de yderst sjældne tilfælde, hvor vi fastslår, at forholdet ikke skal kommunikeres i vores revisionspåtegning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed ville kunne forventes at veje tungere end de fordele, den offentlige interesse har af sådan kommunikation.

Hellerup, 2. marts 2020
PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 3377 1231

Per Rolf Larssen
statsautoriseret revisor
mne24822

Claus Christensen
statsautoriseret revisor
mne33687

Nøgletalsdefinitioner

Finanstilsynets nøgletal

Nøgletal er beregnet i henhold til Finanstilsynets bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser

Afkastprocent =
$$\frac{\text{Investeringsafkast vedr. gennemsnitsrente- og markedsrenteprodukter} \times 100}{\text{Forsikringsmæssige hensættelser primo året} + \text{gennemsnitligt vægtede ind- og udbetalinger for gennemsnitsrente- og markedsrenteprodukter}}$$

Nøgletallet er beregnet pengevægtet. Afkastmål kan opdeles i to typer, det pengevægtede og det tidsvægtede afkast:

Det pengevægtede afkast viser den faktiske forrentning - eller relative værditilvækst - som porteføljen har opnået i perioden, inklusive forrentning af periodens nettoindbetalinger. Det pengevægtede afkast viser således den faktiske forrentning over perioden.

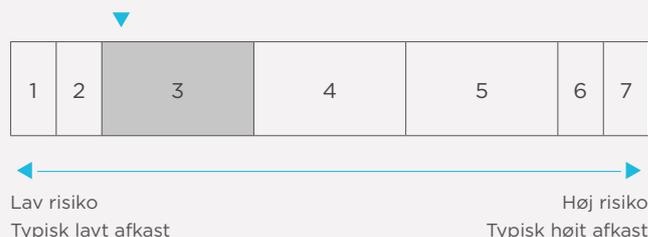
Det tidsvægtede afkast viser den forrentning, der ville være opnået, hvis der ikke havde været betalinger til eller fra porteføljen i perioden. Det tidsvægtede afkast er et udtryk for "performance", som er anvendeligt til sammenligning med et benchmark eller med andre investorerens afkast inden for samme aktivkategori.

Risiko på afkast vedr. markedsrenteprodukter = Opgøres som standardafvigelsen (SD) på det månedlige afkast relateret til markedsrenteprodukter over de seneste 36 måneder ved anvendelse af følgende skala 1-7:

Risikoklasse	Pct.	
	SD $\geq$	SD<
1,00	0,00	0,50
2,00	0,50	2,00
3,25	2,00	3,00
3,50	3,00	4,00
3,75	4,00	5,00
4,25	5,00	6,70
4,50	6,70	8,34
4,75	8,34	10,00
5,25	10,00	11,67
5,50	11,67	13,33
5,75	13,33	15,00
6,00	15,00	25,00
7,00	25,00	

Bemærk, at standardafvigelsen måles i gennemsnit på tværs af risikoprofiler og årgangspuljer. Standardafvigelsen konverteres til en risikokategori ved anvendelse af følgende skala:

Afkast-/risikoprofil

Omkostningsprocent af hensættelser =
$$\frac{\text{Årets forsikringsmæssige driftsomkostninger} \times 100}{\text{Forsikringsmæssige hensættelser primo året} + \text{gennemsnitligt vægtede ind- og udbetalinger for gennemsnitsrente- og markedsrenteprodukter}}$$

Omkostninger i kr. pr. forsikret =
$$\frac{\text{Årets forsikringsmæssige driftsomkostninger}}{\text{Gennemsnitlige antal forsikrede vedr. direkte forsikring} + \text{gennemsnitlige antal forsikrede med gruppelevskontrakter} \times 0,1}$$

Egenkapitalforrentning efter skat =
$$\frac{\text{Resultat efter skat} \times 100}{\text{Vægtet gennemsnitlig egenkapital}}$$

Forrentning af overskudskapital, der tildeles afkast som egenkapital =
$$\frac{\text{Overskudskapitalens afkast før skat} \times 100}{\text{Vægtet gennemsnitlig overskudskapital}}$$

Solvensdækning =
$$\frac{\text{Solvenskapitalkrav} \times 100}{\text{Kapitalgrundlag ved udgangen af året}}$$

Supplerende nøgletal

Afkastprocent for de enkelte rentegrupper beregnes i overensstemmelse med formlen vist ovenfor.

Bonusgrad i procent =
$$\frac{\text{Rentegruppens individuelle og kollektive bonuspotentialer ved udgangen af året} \times 100}{\text{De samlede depoter for rentegruppen ved udgangen af året}}$$

Forrentning af kundernes midler efter omkostninger før skat pr. produkttype =
$$\frac{(\text{Vægtet gennemsnitlige hensættelser} + \text{vægtet gennemsnitlig overskudskapital} + \text{pensionsafkastskat}) \times 100}{\text{Forsikringsmæssige hensættelser primo året med tillæg af overskudskapital primo året} + \text{gennemsnitligt vægtet cashflow}}$$

Nøgletallet viser kundernes samlede afkast minus omkostninger og risikoforrentning.

FOTO

Christoffer Regild (Forside)
Jakob Dall (s.4 Hasse Jørgensen)

DESIGN

Zoulmade.com

TRYK

Bohemian ApS

5041 0457

Svanemærket tryksag

Sampension Livsforsikring a/s
Tuborg Havnevej 14 • 2900 Hellerup
Tlf. 77 33 18 77 • www.sampension.dk
Cvr.nr. 55 83 49 11

